BÆREKRAFTSRAPPORT
2021

Framtiden bygges i tre

Moelven

I oktober 2021 lanserte vi Moelvens nye verdiplattform, med misjon, visjon, verdier og personalidé, samt grafisk profil. Vi valgte å rulle ut den nye identiteten vår gradvis. Det betyr for eksempel at vi skifter ut arbeidstøy, emballasje og markedsmateriell etter at vi har brukt opp det vi har på lager. Derfor vil du i denne rapporten oppleve å se bilder av både den nye og den gamle merkevaren vår.

06 Dette er Moelven

26 Klimasmarte produkter og tjenester

48 Tar vare på naturressursene

62 Mennesket i fokus

78 Lokale verdier

INNLEDNING
Konsernsjefens kommentar 4
Dette er Moelven 6
Bærekraftsarbeid i Moelven 8
Det store bildet 12
Klimasmart og bærekraftig verdiskaping 18
Satsningsområder, mål og prioriteringer 20
Klimarisiko 22

KLIMASMARTE PRODUKTER OG TJENESTER 26
Klimaregnskap 30
Klimafordeler fra skogen – Karbonlagring og bioenergi 32
Hva betyr det for meg at produktene jeg kjøper er sertifisert? 33
Veien til det fossilfrie huset 34
Klimasmart design 36
Verktøy for å ta klimasmarte valg 38
Transport av varer 40
Gir gamle maskiner nytt liv 42
Energibruk i egen produksjon 44
Produksjon av bioenergi 46

TAR VARE PÅ NATURRESSURSENE 48
Ressurseffektiv design og emballasje 52
Avfallshåndtering 54
Ressursoptimalisering 56
Kunstig intelligens og folk gjør forskjellen – sammen 57
Vannforbruk 58
Bærekraftige materialer 60

MENNESKET I FOKUS 62
Helse, miljø og sikkerhet 66
Helsevennlig kjemikaliebruk 70
Mangfold og likestilling i Moelven 72
Medarbeiderne gjør forskjellen 74
Tar ansvar sammen med SOS-barnebyer 76

LOKALE VERDIER 78
Lokalmiljø 81
Økonomisk verdiskaping i lokalsamfunnet 82
En pålitelig partner 84
Hovedtall siste 5 år 86

Sammen gjør vi forskjellen

Vi er Moelven, du gjør forskjellen! Slik lyder vår nye personalidé. Den er særlig treffende når vi snakker om bærekraft.

Skal vi nå bærekraftsmålene som både vi i Moelven og storsamfunnet har satt oss, er vi avhengig av alle de små og store valgene som hver og en av oss tar hver eneste dag. For oss i Moelven innebærer det for eksempel å sortere avfallet vårt korrekt, gjøre færre og større transporter, ikke kjøre på tomgang, gjøre kortreiste innkjøp eller gå over til å beskytte produktene våre med resirkulert plast.

Bærekraft er blitt et moteord, men det handler i bunn og grunn om atferd. Din og min atferd. For at vi skal lykkes er vi avhengige av at alle tar ansvar og bruker mulighetene som omgir oss. Slik som medarbeiderne våre ved Moelven Årjäng Såg AB, Stefan og Anders, gjorde da de tok initiativ til å montere et kamera i tømmerinntaket. Kameraet vurderer formen på tømmerstokken, slik at de bare rotreduserer de stokkene som trenger det. På den måten reduserer vi slitasjen på maskinene og effektiviserer arbeidsdagen til folka våre. Et annet eksempel er arbeidsmiljøutvalget ved hovedkontoret vårt i Moelv som tok initiativ til å reparere slitte kontorstoler i stedet for å kjøpe nye. Slike ideer og forslag gjør meg både stolt og glad!

FNs klimapanel slår alarm og varsler om kode rød for menneskeheten. Beskjeden er at vi må endre kurs umiddelbart. Der har vi i Moelven en viktig rolle. Ved å produsere bærekraftige produkter og løsninger i tre er vi en del av løsningen. Men det er ikke nok. Vi må hele tiden ha fokus på de områdene hvor vi ikke er gode nok, jakte nye og bedre måter å løse ting på, og ikke minst dele disse med hverandre.

Vi skal gjøre vår del, og så håper vi du som tilhører andre deler av verdikjeden også vil ha fokus på alle de små og store valgene du gjør hver dag. Som skogeier, selger, varehussjef, prosjektleder eller forbruker har du stor påvirkning, og ved å etterspørre bærekraftige løsninger er du med på å gjøre en forskjell. Sammen skaper vi en bærekraftig framtid i tre.

Mørten Kristiansen,
konsernsjef

Visjon

Muligheter vokser på trær
– vi vokser med muligheter.

Vi bruker mulighetene

Vi strekker oss mot mulighetene som omgir oss, akkurat som grenene på et tre. Vi tenker nytt og tilpasser oss omgivelsene, slik at vi vokser og er livskraftige under alle forhold.

Misjon

Vi høster råvarer fra skogen og skaper produkter og løsninger som verden trenger.

Vi leverer

Moelven er hel ved og vi holder det vi lover. Vi bygger tillit gjennom samarbeid og kommunikasjon med alle rundt oss. Det gjør at vi står stødig i storm og i solskinn.

Personalidé

Du gjør forskjellen!
Moelven er et resultat av alle de små og store valgene hver og en av oss tar hver eneste dag. Sammen skaper vi vår arbeidsplass med tillit, trivsel og tilhørighet. Siden 1899 har Moelven sett muligheter, skapt nye ideer og bygd klimasmarte løsninger som gjør morgendagen bedre. Det skal vi fortsette med.
Vi er Moelven – du gjør forskjellen!

Vi tar ansvar

Vi forvalter den fornybare ressursen vi lever av med respekt og omtanke. Hver og en av oss tar ansvar for å skape en trygg arbeidsplass med omsorg for mennesker og miljø. Det er vårt rotfeste.

Moelven

MEDARBEIDERSKAP	SKAPERKRAFT	BÆREKRAFT	KONKURRANSEKRAFT
VI SKAL			
— Ha en sikkerhetskultur som sikrer at alle kommer Hel hjem. — Ha aktive medarbeidere og ledere. — Fremme mangfoldet. — Ha en forbedringskultur.	— Være best på å skape innovative produkter og løsninger i tre. — Være best til å utnytte dagens og morgendagens teknologi. — Ta ut potensialet i verdikjeden. — Effektivisere industri- og forretningsprosesser.	— Tilby kundene de mest bærekraftige løsningene. — Sertifisere råstoff fra et bærekraftig skogbruk. — Bruke ressursene optimalt. — Være en lavkarbon-virksomhet.	— Levere kvaliteten kunden forventer til rett tid. — Utvikle og investere for fremtiden. — Industrialisere våre verdi-kjeder med optimal anleggsut-nyttelse.
VI MÅLER			
— Sykefravær < 4 % — Nullvisjon på skader — H1 < 4 — H2 < 16	— 10 nye produkt/konsept/ løsninger til markedet pr. år — Økt digitalisering av verdikjeden — 100 % av medarbeiderne er digitalt påkledd	— 100 % kontrollert råstoff gjennom hele verdikjeden — Karboneffektivitet: Årlig forbedring > 5 % — Andel resirkulert plast > 30 % — Sorteringsgrad for avfall > 90 %	— ROCE 13 % — EBITDA 7 % — EK: 40 % — Utbytte 50 %

ETT MOELVEN

Vårt strategiske reisverk

Visjon
Muligheter vokser på trær
- vi vokser med muligheter.

Misjon
Vi høster råvarer fra skogen
og skaper produkter og
løsninger som verden trenger.

Verdier
Vi bruker mulighetene
Vi leverer
Vi tar ansvar

Personalidé
Vi er Moelven
- du gjør forskjellen!

Vårt strategiske reisverk oppsummerer selskapsstrategien og er et nyttig verktøy for å tydeliggjøre hva vi skal gjøre og hvordan vi prioriterer for å nå målene våre.

Bærekraftsarbeid i Moelven

Moelven høster råvarer fra skogen og skaper produkter og løsninger som verden trenger.

Opprinnelsen til det aller meste av Moelvens virksomhet i dag er skogen og råstoffet som høstes derfra. Tre er et naturlig fornybart råstoff, som også fungerer som karbonlager. Sagtømmer av gran og furu videreforedles og forvandles til en rekke ulike produkter fra bioenergiråstoff, flisprodukter og skurlast til trebearbeidende industri, til ferdige byggematerialer, bærende konstruksjoner, hele bygg og bygginnredninger. Verden trenger både byggematerialer og gode måter å fange CO_2 fra atmosfæren på. I Moelven er vi ikke i tvil om at materialer av tre er en del av løsningen, men det krever at vi gjør vår del av jobben riktig og sørger for å ta vare på både klimagevinsten og de andre positive egenskapene til treet gjennom hele verdikjeden. Derfor har vi gjort bærekraft til en av bærebjelkene i vår forretningsstrategi.

Det strategiske reisverket danner grunnlaget for vår bærekraftspolicy, som gir føringer for hvordan strategien skal gjennomføres i virksomheten. Bærekraftspolicyen gjennomgås og vedtas årlig av konsernstyret.

Virksomheten skal baseres på sertifisert råstoff fra et bærekraftig skogbruk, og Moelven skal delta i arbeidet med å stoppe klimaendringene ved å være en lavkarbon-virksomhet som bidrar til verdiskaping hos kundene ved å tilby de mest bærekraftige løsningene innenfor de bransjer vi opererer i.

Bærekraft er et av beslutningskriteriene ved nyinvesteringer og det arbeides aktivt med innovasjon og produktutvikling for å finne stadig mer bærekraftige prosesser, produkter og løsninger. Moelvens virksomhet omfatter imidlertid også en rekke produksjonsanlegg hvor det har vært drevet tremekanisk industri i mange tiår. Dette stiller andre krav til bærekraftsarbeidet enn utvikling av ny virksomhet. I tillegg til vektlegging av bærekraft ved investeringer og oppgraderinger, spiller hverdagsforbedringer en viktig rolle. Et viktig hjelpemiddel i den sammenheng er bruk av moderne, digitale verktøy. Dette er en kostnadseffektiv måte å samle og analysere informasjon om produksjonsprosesser og ressursbruk, og så benytte dette til som grunnlag for forbedringsarbeidet.

Vi har delt bærekraftsarbeidet inn i fire hovedområder, som også gjenspeiles i hovedkapitlene i denne rapporten:

- Klimasmarte produkter og tjenester
- Ivareta naturressursene
- Mennesket i fokus
- Lokale verdier

Disse hovedområdene er igjen delt inn i undertemaer som også er beskrevet nærmere senere i rapporten. De følgende avsnittene viser en sammenfatning av hvordan disse temaene er knyttet til konkrete tiltak for å utvikle vår eksisterende virksomhet til å bli enda mer bærekraftig:

Mennesker
Menneskene som jobber i Moelven er konsernets viktigste ressurs. Utviklingen i industrien går i retning av økt automatisering og maskinell bearbeiding av produktene og bruk av stadig mer teknologisk avansert utstyr. I Moelven mener vi at det største potensialet for økt verdiskaping ligger i å optimalisere samspillet mellom menneske og maskin. For å få dette til er vi avhengig av engasjement, kompetanse og mangfold blant våre medarbeidere som skal styre og betjene teknologien på en arbeidsplass hvor risikoen for skader er eliminert. Det skal være trygt å jobbe i Moelven. Derfor er det innført påbud om personlig verneutstyr som gjelder ved samtlige av Moelvens anlegg:

- Hjelm i alle laste- og lossesoner
- Vernebriller
- Synlighetsbekledning
- Vernesko

Sertifisering og produktdokumentasjon
Sertifisering er viktig både som en del av våre egne kvalitetssikringsrutiner og for å gi våre kunder tilstrekkelig informasjon til å kunne ta bærekraftige produkt- og materialvalg. Vi ønsker derfor å kommunisere åpent om hvordan vi påvirker omverdenen med vår virksomhet, og har en klar målsetting om at våre kunder skal være trygge på at produkter fra Moelven er produsert med råvarer fra et bærekraftig skogbruk, og at klima- og miljøavtrykket fra vår virksomhet skal være godt dokumentert gjennom produktdeklarasjoner og bærekraftsrapportering. En fullstendig oversikt over sertifiseringer og godkjenninger finnes på moelven.com/certificates

Dette er våre viktigste sertifiseringer, produktdeklarasjoner og rapporteringsordninger.

Råvaresertifisering
Grunnlaget for sertifisering av Moelvens produkter starter i skogen med sertifisering av råvarene som høstes derfra. Det er PEFC™ og FSC® som er de aktuelle sertifiseringsordningene. Moelven eier ikke egen skog, men arbeider for å fremme sertifisering av skog. I Sverige, hvor Moelven kjøper tømmer direkte fra skogeier, er arbeidet med å synliggjøre fordelene med sertifisering en viktig del av markedsarbeidet til innkjøpsorganisasjonen. Det legges også stor vekt på å ha en aktiv rolle i utviklingen i sertifiseringsstandardene, basert på vår kunnskap om skandinavisk skogbruk.

Råvareforsyningskjeden
Sertifiseringsordningene PEFC™ Chain of Custody og FSC® Chain of Custody sikrer sporbarheten av sertifisert råvare gjennom verdikjeden. For at Moelvens produkter skal kunne selges sertifisert, må råvarene kunne spores tilbake til sertifiserte kilder.

Produktsertifisering og produktdokumentasjon
Kravene til produktdokumentasjon er stadig økende, både som lovkrav og fordi det etterspørres i stadig større grad av kundene. I tillegg til å følge alle relevante lovkrav, legger Moelven stor vekt på miljødokumentasjon av produktene. En EPD er (Environmental Product Declaration) et tredjeparts-verifisert dokument som gir transparent og sammenlignbar informasjon om et produkts miljøprestasjon gjennom hele livssyklusen. Både EPD og den bakenforliggende LCA (Life-cycle Assessment) er alltid basert på internasjonale standarder.

Miljøsertifisering av bygg
Det er opp til byggherren om og innen hvilken sertifiseringsordning det ferdige bygget skal sertifiseres. De senere årene har det vært en klar økning i etterspørselen etter sertifiserte bygg. De som skal bruke bygget ønsker gjerne sertifisering, og ikke minst er finansieringsmuligheten bedre for et sertifisert bygg. For å kunne være med å skape verdi for våre kunder som ønsker å sertifisere et bygg hvor Moelvens produkter inngår, jobber Moelven for å produsere og dokumentere produkter med miljøfordeler som gir kundene et best mulig utgangspunkt når det ferdige bygget skal sertifiseres.

De mest vanlige byggsertifiseringene blant Moelvens kunder er BREEAM og Svanen.

Ekstern rapportering
Stadig flere markedsaktører etterspør standardisert bærekraftsrapportering i tillegg til bærekraftsrapporteringen. At bærekraftsrapportering blir standardisert, transparent og offentlig tilgjengelig er viktig både for å vurdere enkeltaktørers arbeid innen bærekraft, men også for lettere å identifisere områder hvor ulike aktører kan samarbeide for å skape forbedring i fellesskap. Moelven rapporterer bærekraftsinformasjon til følgende frivillige rapporteringsinstanser:

- Carbon Disclosure Project (CDP)
- EcoVadis
- Global Compact

Transport
Transport er den største enkeltårsaken til CO_2-utslipp for Moelven, både innenfor egen industrivirksomhet i form av interntransporter, og oppstrøms og nedstrøms i verdikjeden i form av transporter fra leverandører og ut til kunder. Våre viktigste tiltak for å gjøre transportene mer bærekraftige er:

- Krav om EURO 6-klasse transportmidler fra 2022.
- Bruk av modulvogntog som gir færre transporter og mindre utslipp per transportert enhet.
- Digitalisert logistikkplanlegging for å optimere kjøreruter og minimere tomkjøring.
- Elektrifisering av interntransporter.
- Bruk av jernbanetransport og båttransport der det er gjennomførbart.
- Anskaffelse av biogassdrevet vogntog for utprøving av teknologi og praktisk anvendelsesområde.
- Påbegynt prosjekt for utprøving av elektrifisert nærdistribusjon i byer og bynære områder.

Ressursoptimalisering
Moelven er et ressursintensivt industriselskap. Den tremekaniske delen av konsernet benytter årlig ca. 4,5 millioner m³ sagtømmer som råstoff i sin produksjon. For å kunne si at våre produkter er klimasmarte, holder det ikke bare å benytte et naturlig fornybart og bærekraftig råstoff, det er også avgjørende at vi optimerer vår produksjon slik at ingenting går til spille. På den måten bidrar vi til at det ikke sløses med naturressurser ved at det avvirkes unødig mye skog. Våre viktigste tiltak for optimering av råstoffanvendelsen er:

- Optimering av råstoffanskaffelse ved at hogstmaskinene i skogen kapper sagtømmeret i lengder som stemmer med produktene den senere skal bli til.
- Bruk av moderne optimeringsutstyr som kamera og røntgensortering.
- LEAN-prinsipper og -prosjekter
- Detaljerte KPIer knyttet til ressursoptimalisering.

Bioenergi
Moelvens målsetting er å dekke 95 prosent av behovet for termisk energi til oppvarming av lokaler og tørking av trelast med egenprodusert bioenergi. Når bioenergi erstatter fossile energikilder, bidrar det til å redusere klimagassutslipp. Derfor er det også viktig at vi effektiviserer vårt eget bioenergiforbruk, slik at mest mulig bioenergiråstoff fra den tremekaniske virksomheten kan omsettes eksternt og erstatte fossile energikilder.

Våre viktigste tiltak innen bioenergiområdet er:

- Investeringsprogram for å effektivisere energianvendelsen til trelasttørking.
- Utfasing av fossile energikilder til termisk energi og erstatte dem med bioenergi.

Elektrisitetsforbruk
Moelven har et betydelig energiforbruk. Selv om ca. 75 prosent av behovet dekkes av egenprodusert bioenergi, bruker konsernet årlig ca. 235 GWh elektrisk energi. Dette representerer både en stor kostnad, men det er også en kilde til CO_2-utslipp. Våre viktigste tiltak for å redusere elektrisitetsforbruket er:

- Investeringsprogram for å effektivisere energianvendelsen til trelasttørking
- Digitalisering og bruk av BI-systemer til optimalisering av drift
- Overgang til LED-belysning

Avfall
Ved å sortere mest mulig og legge til rette for gjenbruk og gjenvinning, bidrar Moelven til å skape et mer bærekraftig og sirkulært materialkretsløp. Våre viktigste tiltak for å nå vår målsetting om en sorteringsgrad som over tid ligger over 90 prosent for konsernet og enkeltenhetene er:

- Konsernsamarbeid med renovasjonsselskaper for å legge til rette for bedre sortering på flere fraksjoner.
- Samarbeid med leverandørkjeden om returordninger for innkjøpte råvarer som kan resirkuleres.
- KPIer knyttet til avfallsmengder og sorteringsgrad.

Plastforbruk
Moelven benytter store mengder plast i virksomheten. Det meste benyttes som emballasje for å ta vare på kvalitet og egenskaper i produktene, og beskytte dem mot vær og vind. Plast har mange gode egenskaper som emballasjemateriale, men representerer også en miljøutfordring når den kommer på avveie i naturen som avfall eller mikroplast, eller når den brennes og blir en kilde til CO_2-utslipp. Moelven har en målsetting om å redusere plastforbruket og gjøre det mer bærekraftig. Våre viktigste tiltak for å oppnå dette er:

- Overgang til plasttyper basert på høyere andel resirkulert plast.
- Utprøving av plasttyper framstilt av biologisk materiale.
- Samarbeid med kunder og leverandører for å skape forsyningskjeder som reduserer eller eliminerer behovet for emballasje.

Det store bildet

2022 – året for klimahandling?

2021 ble nok et år med klimarekorder i negativ forstand. I både Norge og Sverige viste ekstremvær og flom hvor sårbare også vi i vår del av verden er for klimaendringer.

I FNs siste klimarapport skriver forskerne at det nå er sannsynlig at 1,5-gradersmålet i Parisavtalen vil overskrides før 2040. Allerede nå har gjennomsnittstemperaturen steget med 1,1 grad siden førindustriell tid. Avhengig av hvor mye verdenssamfunnet lykkes med å redusere drivhusgassutslippene, vil temperaturstigningen i noen scenarier delvis reverseres, slik at 1,5-gradersmålet likevel nås på litt lengre sikt. Dersom utslippene ikke reduseres, mener forskerne at vi er på vei mot hele 2,7 graders temperaturstigning. En slik temperaturstigning vil gi dramatiske konsekvenser for jordens økosystemer, og FNs generalsekretær António Guterres omtalte rapporten som «kode rød» for menneskeheten. FN anslår at 3,3 til 3,6 milliarder mennesker og en høy andel av det biologiske artsmangfoldet på jorda er meget sårbare for klimaendringer.

Heldigvis kan målet om å begrense oppvarmingen til 1,5 grader fortsatt nås, men det krever at verdens ledere handler umiddelbart. Samtidig som bevisene viser at klimakrisen er både menneskeskapt og høyst reell, øker også presset på politikere verden over for å løse klimakrisen verden står i.

Globale CO_2-utslipp fra fossile kilder. Tynne linjer markerer 5% usikkerhet i beregningene. For å nå netto nullutslipp i 2050 er verden avhengig av at årlige utslipp i gjennomsnitt reduseres like mye som under covid 19-pandemien hvert år fra 2022 til 2050.
Kilde: Global Carbon Project, worldometers.info

Verdenssamfunnet har flere ganger vist en en formidabel evne til handling. Både covid-19-pandemien, og nå i 2022 Russlands angrep på Ukraina, har blitt møtt med massive tiltak fra verdenssamfunnet.

Mens handlekraften er stor ved akutte kriser, har den dessverre ikke vært like resolutt overfor utfordringer som ligger lengre fram i tid. Klimakrisen har utviklet seg sakte over mange tiår, men har nå har nådd et omfang som krever handling. Stadig flere land vedtar klimalover som forankrer ambisiøse forbedringsmål. Dette gjelder ikke bare klimagassutslipp, men også områder som berører de andre av FNs bærekraftsmål, som for eksempel vern av landområder, bruk av plast, avfallshåndtering og sirkulær økonomi.

For verdenssamfunnet er dette godt nytt og grunnlag for en viss optimisme. For oss som enkeltindivider her i Skandinavia vil dette kunne bety at noen varer og tjenester blir dyrere og noen blir kanskje helt borte. Dette er likevel en liten pris å betale dersom det er det som må til for at kommende generasjoner også skal få nyte godt av en jordklode som er mest mulig lik den vi kjenner i dag. For bedrifter som Moelven vil ikke bare regulatoriske endringer, men også krav som stilles fra interessentgrupper som kunder, leverandører, ansatte, lokalsamfunn osv. få stor innvirkning på framtidig drift og strategisk utviklingsretning. Mange rammebetingelser vil utvilsomt endres i en retning som gjør at den operasjonelle driften blir mer krevende og kostbar. Allerede i dag merkes økte energipriser og transportkostnader tydelig. Endringene vil også føre med seg muligheter for de bedriftene som har forutsetninger og evne til å bruke dem. Vi i Moelven er overbevist om at et bærekraftig og fornybart materiale som tre er, med en naturlig evne til å ta opp og lagre karbon, gir oss et fantastisk utgangspunkt for å være en del av løsningen på klimakrisen. Vår viktigste oppgave er derfor å forvalte og foredle råstoffet vi høster fra skogen med et minimalt klimaavtrykk, slik at vi og våre produkter forblir klimapositive.

Kilde: Danmarks Klima-, Energi- og Forsyningsdepartement, Finlands departement for miljø- og klimaendringer, Norges Klima- og miljødepartement, Sveriges Miljødepartement, Danske Bank, EU-kommisjonen

EUs grønne giv, taksonomi og selskapsrapportering

EUs grønne giv, «European Green Deal», ble lansert av Europakommisjonen mot slutten av 2019, og er en strategi for innen 2050 å omforme EU til en moderne, konkurransedyktig nullutslippsøkonomi der økonomisk vekst er koblet til uttak av naturressurser. I april 2021 kom EU-landene til enighet om en klimalov for EU, som lovfester at netto drivhusgassutslipp skal reduseres med minst 55 prosent fra 1990-nivå innen 2030. I juli 2021 la kommisjonen frem en rekke lovforslag under overskriften "Fit for 55" om endringer av de fleste delene av EUs klima- og energipolitikk. Pakken ble supplert med nye forslag i desember 2021. Det lanseres handlingsplaner og strategier på løpende bånd innen industri, bygg-renovasjon, biologisk mangfold, matproduksjon, transport og

Moelvens verdikjede

Skogforvaltningstjenester	Treforedling og produksjon	Logistikk og marked	Konstruksjon og byggsystemer
• Hogst • Skogbruk og annen skogbruksvirksomhet • Støttetjenester til skogbruket	• Saging, høvling og impregnering av tre • Produksjon av varer av tre • Elektrisk kraftproduksjon, overføring og distribusjon • Tilførsel av damp, fjernvarme og klimaanlegg	• Engroshandel med tre og byggevarer • Godstransport på jernbane • Godstransport på vei og flytte-tjenester • Sjø- og kystgodstransport • Innenlands godsvanntransport • Utleie og leasing av motorvogner • Utleie og leasing av andre maskiner, utstyr og materielle goder	• Utvikling av byggeprosjekter • Bygging av bolig- og yrkesbygg • Spesialisert byggevirksomhet

Punktene representerer økonomiske aktiviteter i Moelvens verdikjede. Punktene i svart viser aktiviteter dekket av i taksonomien og hvor det er utviklet vurderingskriterier. Punktene i turkis viser aktiviteter hvor det ikke er utviklet vurderingskriterier for enda.

energiproduksjon. Nye jobber skal skapes i sektorer som fornybar energi, produksjon av el-kjøretøy og en bærekraftig byggsektor.

Taksonomien er et viktig verktøy innen EUs grønne giv og har som hovedmål å benytte finans som virkemiddel for å styre samfunnsutviklingen i en bærekraftig retning. Enkelt forklart er taksonomien et sett med vurderingskriterier som skal legges til grunn for å definere hva en bærekraftig aktivitet er. Det legges til rette for at aktiviteter som tilfredsstiller kriteriene for bærekraft, får bedre kapitaltilgang, gunstigere skatte- og avgiftsnivå, enklere markedsadgang osv. enn aktiviteter som ikke tilfredsstiller kravene.

De senere årene har det vært en klar utvikling i retning av at finansinstitusjoner og investorer foretrekker bærekraftige selskaper.

For at en aktivitet skal kunne klassifiseres som bærekraftig må den oppfylle følgende kriterier:

1. Bidra vesentlig til minst ett av seks miljømål:
   a. Begrense klimaendringer
   b. Klimatilpasning
   c. Bærekraftig bruk og beskyttelse av vann- og havressurser
   d. Omstilling til en sirkulær økonomi
   e. Forebygging og bekjempelse av forurensning
   f. Beskyttelse og gjenopprettelse av biologisk mangfold og økosystemer
2. Ikke være til skade for noen av de andre miljømålene
3. Oppfylle minimumsvilkår for sosiale rettigheter

Foreløpig er det utarbeidet og godkjent vurderingskriterier innen 13 sektorer og 101 aktiviteter.

Figuren over viser hvor stor andel av konsernets driftsinntekter, driftsutgifter og investeringer som er omfattet. Hvorvidt kriteriene for å klassifiseres som bærekraftige i henhold til strategien er ikke vurdert. Dette arbeidet pågår i 2022. Med de vurderingskriteriene som er gjeldende i dag, er det Moelvens aktiviteter innen bygg og anlegg samt skogforvaltning som er de største enkeltområdene som omfattes av taksonomien. Bygg- og anleggsaktiviteter foregår hovedsakelig i Byggsystemdivisjonen. Skogforvaltning hører inn under området Øvrige virksomheter hvor det er knyttet til tømmerinnkjøp og skogforvaltningsoppdrag som Moelven påtar seg i forbindelse med dette.

Basert på disse har Moelven i 2021 gjennomført en kartlegging for å finne ut hvilke aktiviteter innen konsernets verdikjede som er omfattet av taksonomien per 2021.

EU har lansert et forslag til et nytt rapporteringsdirektiv, Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD), som pålegger børsnoterte selskaper og store selskaper i EU å offentliggjøre omfattende informasjon om forretningsmodell, strategi og selskapsstyring, mål, retningslinjer og internkontroll knyttet til bærekraft, risikovurderinger og hvordan sosiale og miljømessige utfordringer håndteres. Selv om kravene til nå er direkte rettet mot store selskaper og finansielle aktører, kan mindre organisasjoner påvirkes indirekte gjennom krav fra for eksempel finansielle interessenter og kunder som er omfattet av regelverket.

Rammeverk som taksonomien og CSRD vil forhåpentligvis gjøre retningen for bærekraftsarbeid tydeligere og dermed gjøre samarbeid om å nå bærekraftsmålene enklere, og ikke minst føre til at nødvendige endringer skjer raskere. Det må også forventes at nasjonale regler og krav vil tilpasses utviklingen innen EU. For Moelven betyr dette at vi vil gjøre en grundigere gjennomgang av våre målsettinger for å sikre at vi er i tråd med rammeverket og aktivt tar del i samarbeidet for å nå bærekraftsmålene.

Interessentanalyse

Moelvens prioriteringer og målsettinger

I Moelven har vi prioritert bærekraftsarbeidet vårt etter hva slags betydning det har for både omverdenen og oss selv, samt lagt vekt på hvor vi kan gjøre størst forskjell. For å gjøre denne prioriteringen har vi gjennomført en interessentanalyse for å identifisere hvilke interessentgrupper som er mest berørt av vår virksomhet og hva de bryr seg om. Vi har også gjennomført en vesentlighetsanalyse for å bestemme hvilke områder som har størst betydning både for Moelven og interessentgruppene.

Som ytterligere hjelp til å prioritere arbeidet, er de ulike temaene under hvert hovedområde kategorisert slik.

Det meste av vår virksomhet er basert på et naturlig fornybart råstoff, som i tillegg er naturens egen løsning for karbonfangst og lagring, nemlig tre.

Det viktigste punktet i vår bærekraftstrategi er derfor å jobbe for å foredle råstoffet med et så lite klimaavtrykk som mulig, og å jobbe for at en så stor andel som mulig av våre ferdigvarer blir en del av varige bygg og konstruksjoner slik at de kan fortsette å binde karbon så lenge som mulig. I den årlige trelastproduksjonen til konsernet, er det bundet cirka fem til seks ganger så mye karbon som virksomheten slipper ut.

Strømmen vi kjøper i Skandinavia er i stor grad miljøvennlig og fornybar kraft sammenlignet med mange andre steder i verden. Stadig økende overføringskapasitet til og fra utlandet gjør imidlertid at kraftsystemene henger sammen med hverandre. En viktig del av Moelvens bærekraftstrategi er derfor å effektivisere strømforbruket. Dette arbeidet pågår kontinuerlig, med hovedvekt på å benytte moderne styringssystemer for å eliminere sløsing og ved å vektlegge energieffektivitet når nytt produksjonsutstyr kjøpes inn. Imidlertid finnes det områder hvor økt elektrifisering er det viktigste tiltaket for å redusere direkte CO_2-utslipp. For Moelven gjelder dette først og fremst interntransporter, som er den største enkeltårsaken til scope 1-utslipp fra virksomheten. Ved å skifte ut dieseldrevne trucker og anleggsmaskiner kan utslippene reduseres, men dette vil samtidig medføre en økning i strømforbruket. Reduksjonen i CO_2-utslipp som skyldes mindre dieselforbruk vil imidlertid være større enn økningen i CO_2-utslipp som skyldes økt strømforbruk. Moelvens prioritering er derfor å prioritere reduksjon av de direkte CO_2-utslippene fra virksomheten.

Nedenfor er hovedsatsningsområdene i konsernets bærekraftsarbeid beskrevet. For å gi arbeidet en tydelig retning og sette det i en global kontekst, har vi koblet satsningsområdene opp mot de av FNs bærekraftsmål som Moelven har størst muligheter til å være med å påvirke og gjøre en forskjell.

- **Klimasmarte produkter og tjenester**
  For at Moelven og materialene vi produserer skal være klimapositive jobber vi kontinuerlig for å redusere CO_2-utslipp, effektivisere energibruken i produksjonen og å optimalisere råstoffanvendelsen. Jo høyere andel av vår produksjon som blir til produkter som inngår i varige bygg og konstruksjoner, jo mer CO_2 bidrar vi til å holde ute av atmosfæren.

- **Ivareta naturressursene**
  For å sikre at vår virksomhet bidrar til å ivareta naturressursene må vi sørge for at vi bruker fornybare ressurser og utnytter dem fullt ut. Å ivareta naturressursene betyr også å ta hensyn til det biologiske mangfoldet. Dette gjør vi gjennom å sørge for sertifisering og kvalitetssikring av forsyningskjeden hele veien fra skogen og ut i markedet. Gjennom dokumentasjonsarbeidet som sertifiseringene krever og rapportering av miljødata, sørger vi både for at vi selv skal kunne prioritere arbeidet og rette innsatsen mot de riktige områdene, men også for at våre kunder og omverdenen skal kunne vite hva det å kjøpe og benytte produkter og tjenester fra Moelven betyr for klima og miljø. I tillegg til optimalisering av produksjonen med tanke på effektivitet og råstoffutnyttelse, må også restråstoff og avfall sorteres og ivaretas på en slik måte at det legges til rette for gjenbruk og resirkulering.

- **Mennesket i fokus**
  Vi skal være en attraktiv og trygg arbeidsplass, og vi skal sørge for at virksomheten og produktene våre ikke er til skade hverken for mennesker, biologisk mangfold eller økosystemer.

- **Lokale verdier**
  Vi skal skape flere grønne arbeidsplasser. Dette gjør vi ikke bare ved å sikre en langsiktig og grønn verdiskaping i egen virksomhet. Vi bidrar også til det grønne skiftet gjennom vårt samfunnsbidrag i form av betalte skatter og avgifter, og ringvirkningene som skapes i lokalsamfunn ved bruk av lokale underleverandører.

GLOBAL REPORTING INITIATIVE

Ved gjennomføring av analysen som danner grunnlaget for valg av satsningsområder, vesentlige tema knyttet til satsningsområdene, samt utarbeidelse av bærekraftsrapporten, er det tatt utgangspunkt i Global Reporting Initiative sine retningslinjer.

På kort sikt er det satt konkrete mål for bærekraftsarbeidet. Disse er beskrevet nærmere under hvert tema i denne rapporten.

Målsettingene har samme tidsramme som den gjeldende strategiplanen, det vil si til og med 2024. For å følge utviklingen på lengre sikt, fram mot 2030 og videre, følger Moelven blant annet klimagassutslippene målt mot verdiskapingen, GEVA (Greenhousegas Emissions per Value Added). Dette er et uttrykk for forholdet mellom klimagassutslipp og verdiskaping. Det er gjort beregninger som viser at dersom man på globalt nivå oppnår årlig reduksjon på fem prosent, det vil si at klimagassutslippene blir mindre sammenlignet med verdiskapingen, vil det være mulig å nå flere av målene i Parisavtalen samtidig. Reduksjon i karbonavtrykket hjelper klima og miljø, mens verdiskapingen er nødvendig for å skape økonomisk vekst og muligheter til å nå andre bærekraftsmål som økt utdanningsnivå, bedre helse og bekjempelse av fattigdom. Moelven har knyttet sin bærekraftstrategi opp mot bærekraftsmålene i Parisavtalen, og er på den måten forpliktet til å jobbe for en slik reduksjon.

Moelven-konsernet

Realisert GEVA for perioden 2010 - 2021
Budsjett og strategi 2022 - 2024

Søylene viser GEVA-verdien for scope 1-utslipp fra Moelvens virksomhet. Den stiplede linjen viser den langsiktige målsettingen om 5 prosent årlig reduksjon. I 2021 gikk verdien betydelig ned, til tross for at de direkte utslippene fra virksomheten faktisk økte. Dette skyldes at økningen i verdiskapingen var betydelig større enn utslippsøkningen. Det ventes at GEVA-verdien vil øke igjen i 2022 som følge av en lavere verdiskaping. Totalt vil verdien likevel fortsatt ligge innenfor den langsiktige målsettingen om 5 prosent årlig reduksjon.

Klimasmart og bærekraftig verdiskaping

Satsningsområder, mål og prioriteringer

Grunn-forutsetning
– vi er en pålitelig partner

Fire satsningsområder	Vesentlige tema	Resultater	2019	2020	2021	Mål og prioriteringer 2025
Vi og våre materialer skal være klimapositive	1. Energibruk i egen produksjon 2. Transport av varer 3. Produksjon av bioenergi 4. Klimafordeler i skogen 5. Klimasmart design	El.forbruk (GWh)	229	249	235	Redusere CO2-utslipp per produsert enhet. 95 % av behovet for termisk energi dekket av egenprodusert bioenergi.
		Karbonavtrykk (tCO_2e)	138 570	159 888	168 862	156 500
		Karbonlagring i ferdigvarer (tCO_2)	1 469 283	1 576 605	1 484 288	5 % årlig reduksjon i karbonintensitet.
		Transport				Digitalisert logistikkplanlegging for å optimere kjøreruter og minimere tomkjøring. Utprøving av transportmidler basert på fornybare energikilder. Elektrifisering av interntransporter. EURO 6 fra 2022.
Vi skal bruke fornybare ressurser og utnytte hele ressursen	1. Bærekraftige materialer 2. Ressursoptimalisering 3. Ressurseffektiv design og emballasje 4. Avfallshåndtering i produksjon 5. Vannforbruk	Kontrollert råstoff	100 %	100 %	100 %	Sertifisere råstoff fra et bærekraftig skogbruk. 100 % kontrollert råstoff gjennom hele verdikjeden
		Gjenvunnet plast (tonn)	387	392	581	Andel resirkulert plast > 30 %
		Forbrukt plast (tonn)	1 651	1 909	2 049	Samarbeid med kunder og leverandører om konsepter for å minimere behovet for emballasje. Utvikling og utprøving av alternative emballasjematerialer.
		Sorteringsgrad	85 %	87,6 %	92.6 %	90 % sorteringsgrad for konsern og samtlige enheter over tid.
Vi skal være en attraktiv og trygg arbeidsplass	1. HMS 2. Engasjerte og kompetente medarbeidere 3. Helsevennlig kjemikaliebruk	H1	11,3	11,7	6,9	< 4
		H2	34,8	25,1	21,2	< 16
		F-verdi	207,5	256	184,6	
		Risikorapporter	3 208	3 843	7 265	> 1,2 per ansatt
		Sykefravær	5,40 %	6,20 %	5,6 %	< 4,0 %
		Ansatte	3 399	3 391	3 312	
		Lærlinger	31	30	31	
Vi skaper flere grønne arbeidsplasser	1. Økonomisk verdiskaping i lokalsamfunnet 2. Lokalmiljø	Samlet skatte- og avgiftsbidrag i Norge og Sverige (MNOK)	828	931	1 450	Bærekraft er en av fire grunnpilarer i Moelvens strategi, og skal inngå som beslutningskriterie ved investeringer og utvikling av konsernet.
		Estimert samfunnsbidrag (MNOK)	4 235	5 004	7 308	
		Direkte arbeidsplasser	3 399	3 391	3 312	
		Brudd på forurensningslov eller tilsvarende	Ingen	Ingen	Ingen	Moelven skal ikke ha noen brudd på forurensningslover eller tilsvarende lovgivning. Moelven skal arbeide kontinuerlig for forbedring av sitt miljøfotavtrykk i lokalsamfunnet

Klimarisiko

Risikobildet er i endring både for Moelven og samfunnet for øvrig. Klima- og miljøkrisen har i flere år vært et sentralt tema, og klimarisiko er nå plassert høyt på agendaen hos både bedrifter og offentlige myndigheter. Samfunnsendringene som vil tvinge seg fram som et ledd i arbeidet med å begrense de negative klimaendringene kan innebære store negative konsekvenser for aktører som ikke evner å være med på omstillingen. Samtidig oppstår det også store muligheter for de som bidrar til det grønne skiftet. Gjennom 2020 og 2021 har verden erfart hvordan en pandemi raskt kan få enorme konsekvenser ikke bare med tanke på liv og helse, men også for verdensøkonomien. Befolkningsgrupper har blitt rammet ulikt, ofte med størst negative konsekvenser for de som i utgangspunktet var svakest stilt. Næringer og bedrifter gikk fra høykonjunktur til nærmest full stopp i aktivitetsnivået i løpet av noen måneder, mens andre blomstret. Klimaendringene vil kunne påvirke verdenssamfunnet på samme måte, men over lengre tid, noe som gjør oss bedre i stand til å begrense konsekvensene.

Ledelse

Styrets rolle

Styrets ansvar og oppgaver følger den til enhver tid gjeldende lovgivning, samt styreinstruksen som er fastsatt for Moelven Industrier ASA. Styret har det overordnede ansvaret for å sørge for en betryggende kontroll med selskapets virksomhet. Forholdet til klimarisiko og klimamuligheter faller inn under dette. I henhold til den gjeldende styreinstruksen gjennomgår og vedtar styret årlig selskapets policy for en bærekraftig virksomhet og etiske retningslinjer. Disse gir føringer for hvordan Moelven skal integrere hensynet til omverdenen i verdiskapingen. Bærekraftspolicyen fastslår også at Moelven skal offentliggjøre sine resultater og progresjon innen området gjennom en årlig bærekraftsrapport. Bærekraftsrapporten behandles og vedtas av styret. Det er ikke etablert egne styreutvalg med hensyn til klimarisiko og bærekraft.

Ledelsens rolle

Konsernsjefen står for den daglige ledelse av Moelvens virksomhet og følger de retningslinjer styret har gitt.

Overvåking og kontroll med klima- og bærekraftspørsmål er organisert under økonomi og finans i konsernledelsen, hvor også ansvaret for intern kontroll og risikostyring for øvrig er plassert. Det er i tillegg etablert konsern- og/eller divisjonsovergripende funksjoner for kontroll og oppfølging der dette er hensiktsmessig. Eksempler på dette er råvareforsyning, råvaresertifiseringsordningene PEFC™ og FSC®, energioppfølging og HMS.

Det finnes også eksempler på klimarelaterte spørsmål som er tett integrert i den daglig operative virksomheten. Dette gjelder spesielt produktsertifiseringer, driftstillatelser osv. Moelven har en desentral organisasjonsmodell hvor de fleste operative enhetene er selvstendig juridiske enheter. De lokale styrene og selskapsledelsen har et selvstendig ansvar for oppfølging av klima- og bærekraftspørsmål på enhetsnivå.

Risikostyring og strategi

I løpet av 2021 etablerte Moelven en ny risikopolicy for konsernet, som skal styrke arbeidet med å jobbe systematisk med håndtering av konsernets viktigste risikoer og muligheter. Bærekraft og klimarisiko faller inn under dette.

På dette området er det samtidig etablert internasjonale rapporteringsanbefalinger av «Task Force on Climate-related Financial Disclosures» (TCFD), initiert av G20 landenes «Financial Stability Board» for å hjelpe selskaper og eiere til å bedre forstå hvordan klimaendringer påvirker ledelse, strategi, risiko og målsettinger. Moelven har hentet inspirasjon fra disse anbefalingene i sine analyser av klimarisiko og muligheter.

Ved vurdering av klimarisiko benytter Moelven følgende kortsiktige, mellomlange og langsiktige tidshorisonter: Kortsiktig 0-5 år, mellomlang sikt 5-10 år og langsiktig 10-30 år. Definisjonen følger tidsrammen som er fastsatt av IEA i World Energy Outlook. Det kortsiktige synspunktet er i tråd med Moelvens nåværende strategiske horisont. På mellomlang sikt vurderes virksomheten og eiendelene med tanke på mulige trender og risikoer mot 2030, med et skifte i global politikk og markeder relatert til klimahandlinger. Det langsiktige synet er også relevant da flere Europeiske land har eksisterende målsetninger om tilnærmet null utslipp i 2050. Både Norge og Sverige har forpliktet seg til utslippskutt gjennom Parisavtalen fra 2015. Norge vedtok i juni 2017 Klimaloven, hvor den sentrale målsettingen i 2021 om reduksjon av netto klimagassutslipp innen 2030 ble økt til minst 55 prosent fra referanseåret 1990. I tillegg skal Norge være et lavutslippssamfunn i 2050 med i størrelsesorden 80-95 prosent reduksjon i klimagassutslippene. Også EU vedtok i 2021 en klimalov hvor det lovfestes at netto drivhusgassutslipp skal reduseres med minst 55 prosent fra 1990-nivå.

Resultatene av vurderingen av klimarisiko og muligheter er evaluert av konsernledelsen og styret, og disse vurderingene inngår i grunnlaget for strategiske og operative diskusjoner. Det videre arbeidet med risiko knyttet til klima og andre bærekraftselementer vil utføres og utvikles i tråd med konsernets risikopolicy og internasjonale anbefalinger.

Identifiserte risikoer

Moelvens klimarisiko kan overordnet relateres til fysisk klimarisiko eller overgangsrisiko som følger av overgangen til et nullutslippssamfunn.

Fysisk klimarisiko kommer fra endringer i vær og klima. For Moelven vil dette hovedsakelig kunne påvirke råvaretilgang, samt frekvens og alvorlighetsgrad av flom. Råvaretilgangen kan bli påvirket gjennom ekstremvær som kan gjøre skade på stående skog, noe som i neste omgang kan ha effekt på kvalitet, prisnivåer og tilgang på tømmer. Et eksempel er orkanen Gudrun i 2005 som felte skog tilsvarende ett års normal avvirkning i Sverige. Avvirking kan bli påvirket av milde og våte vintre, grunnet utfordringer med fremkommelighet i skogen. Denne risikoen har påvirket Moelven historisk, og det forventes at risikonivået vil øke i takt med klimaendringene. Skogbrann er en risikofaktor som øker med økt gjennomsnittstemperatur og perioder med tørke. Mer ekstremvær kan også skape utfordringer med lagring av materialer utendørs, og stille høyere krav til enkelte sluttprodukter. Flom kan gjøre skade på flere av Moelvens sagbruk som ligger i nær tilknytning til elver og vassdrag. Dette er en kjente problemstillinger som det har vært jobbet strategisk med i mange år.

Overgangsrisiko utgjør en risiko for Moelven på flere områder. Endringer i politisk regulering og samfunnets- og markedets økende krav til bærekraftige løsninger medfører endrede rammebetingelser for virksomheten.

Moelven står også ovenfor en potensiell omdømmerisiko, hvor det eksisterer store forventninger til at skognæringen og bioøkonomien skal fungere som en akselerator for det grønne skiftet. For at dette skal muliggjøres er det viktig at myndighetenes virkemiddelapparat bistår næringen med videre utvikling gjennom hensiktsmessige og langsiktige rammevilkår. På EU-nivå vurderes det å sette nye krav til bærekraftig forvaltning og avvirkning av skog, som potensielt kan ha konsekvenser for Moelvens råstofftilgang og drift, samt eksterne interessenters syn på Moelven.

Moelvens virksomhet fordrer et betydelig transportbehov av råvarer inn til produksjonsenhetene, og ferdigvarer og biprodukter ut fra produksjonsenhetene og til markedene og kundene. Moelven har over lang tid bygget opp en betydelig logistikk virksomhet for å håndtere dette, via vei, tog og sjø. Moelven utfører er et vedvarende arbeid for å effektivisere denne logistikken og ligge i forkant med en bærekraftig utvikling. Miljømessige krav kan likevel legge press på deler av denne virksomheten, både i form av påbud og restriksjoner, samt prisendringer og avgifter. Transportbransjen påvirkes av internasjonale forhold, og endringer i internasjonale rammevilkår for transportbransjen kan også få effekt for Moelvens logistikkvirksomhet.

Tremekanisk industri krever mye energi, spesielt til tørking av trelast. Mesteparten av energibehovet dekkes av egenprodusert bioenergi, men det kjøpes også inn ca. 235 GWh elektrisk strøm årlig. Endring i kraftpriser som følge av økt etterspørsel etter energi og overgang fra fossil til fornybar kraft vil derfor påvirke Moelven.

I dag anses trematerialer som et av de mest bærekraftige byggematerialene, men Moelven kan risikere økt konkurranse på området grunnet teknologiutvikling i andre sektorer. Eksempler på dette er bruk av karbonfangst i sement- og betongindustrien eller bruk av bærekraftig hydrogen i elektrolyse av stål. Moelven har liten påvirkning på denne risikoen, men har allerede en godt etablert merkevare som produsent av bærekraftige byggematerialer. Risikoen er gjeldende i dag, med konkurrerende produkter som tydelig markedsfører seg som bærekraftige. Risikoen er forventet å øke hvis det blir etablert karbonfangst på sementproduksjon i industriell skala, og at planene for utslippsfri produksjon av stål blir realisert.

Mange hevder at klima- og miljøendringene kan bidra til at vi oftere vil oppleve sykdommer som ikke kan behandles effektiv med dagens medisin og som dermed utvikler seg til pandemier lik den vi nå står oppe i. Dette er ikke tatt med i betraktningen i Moelvens klimarisiko og -mulighetskartlegging.

Moelven jobber aktivt for å redusere identifisert risiko, som oppsummert i tabellen på neste side:

#	Risiko	Risikotype	Beskrivelse av risiko	Risiko-nivå	Mulighet til å påvirke	Tids-horisont	Risikoreduserende tiltak
A	Uforutsigbar tilgang på råmaterialer	Fysisk akutt klimarisiko og fysisk kronisk klimarisiko	Fysisk klimarisiko i form av økende grad av tørke, storm og ekstrem nedbør i Norden. Markedsbalansen i hele verdikjeden forstyrres som følge av tilbudssidesjokk i råvaremarkedet. Økt risiko for skogbranner i Norden. Uforutsigbare utbrudd av skadedyr og skadesopp.	Høy	Lav	Kort/Lang (0-30 år)	Sentralisert og kompetent innkjøpsorganisasjon med en solid markedsposisjon og tilstedeværelse i et stort geografisk område. Mulighet til å styre råvarestrømmene mellom enheter for best mulig utnyttelse.
B	Ekstremværskader på industri og infrastruktur	Fysisk akutt klimarisiko	Større og hyppigere ekstremværhendelser i Norden. Skader eller behov for forebyggende tiltak som f.eks. er begrenset til et geografisk område vil påvirke konkurransekraften.	Høy	Middels	Kort/Lang (0-30 år)	Flomvoll, beredskapsplaner både for opprettholdelse av leveranser og vern av maskiner og anlegg. Strategisk og kontinuerlig arbeid for god kvalitet og dimensjonering på infrastruktur (bil og bane)
C	Endret råstoffkvalitet	Fysisk kronisk klimarisiko	Økt temperatur bidrar til bedre vekstvilkår for trær men også lavere kvalitet.	Medium	Lav	Lang (10-30 år)	Kontakt og involvering med forskningsmiljøer. Intern kompetanseutvikling og produktutvikling.
D	Sluttproduktet tåler ikke et mer ekstremt klima	Fysisk kronisk klimarisiko	Ekstremvær krever mer robuste materialer. Adgangen til å benytte effektive impregneringsmidler begrenses muligens i økende grad.	Medium	Lav	Lang (10-30 år)	Produktutvikling, utvikling av konstruksjonsmetoder, samarbeid med f.eks. malingsprodusenter.
E	Endrede behov for lagring av materialer	Fysisk kronisk klimarisiko	Mer ekstremvær skaper utfordringer med å lagre materialer utendørs.	Medium	Lav	Kort/Middels (0-10 år)	Bygging av klimalagre, paraplytak, utvikling av emballasjematerialer.
F	Økte strømpriser	Marked	Utfasing av fossile energikilder og overgang til fornybar energi. Økt overføringskapasitet til utlandet og stadig økende etterspørsel etter energi gir økte strømpriser i Skandinavia	Medium	Lav	Kort/Lang (0-30 år)	Innkjøps- og sikringsstrategi.
G	Økte priser på fossilt drivstoff	Lover og regulæringer	Norske myndigheter øker CO_2-avgiften for å nå mål om utslippsreduksjon i transportsektoren.	Medium	Middels	Kort/Middels (0-10 år)	Bygge kompetanse om og utnytte alternative energikilder.
H	Fossile brensler blir underlagt utslipps-restriksjoner	Lover og regulæringer	Nye reguleringer som stiller krav til omlegging av driftsform eller investeringer i nye anleggsmidler.	Lav	Middels	Lang (10-30 år)	Ta i bruk ny og forbedret teknologi for produksjon av biomasse til energiformål.
I	Byggematerialer fra andre næringer blir klimavennlige	Teknologi	Andre bransjer tar i bruk grønn teknologi, for eksempel CCS i betongproduksjon.	Høy	Lav	Lang (10-30 år)	Arbeide for stadig forbedring av eget klimaavtrykk og dokumentasjon av det samlede klimaavtrykket. Deltakelse i forskning og utvikling av objektive og gode beregningsmetoder for klimaavtrykk over levetid.
J	Endret oppfatning av skogens rolle i det grønne skiftet	Omdømme	Økt kunnskap og engasjement om skogens rolle i det grønne skiftet og potensielle nye krav til forvaltning medfører økt kostnadsnivå og stiller krav til dokumentasjon og kommunikasjon.	Høy	Middels	Middels (5-10 år)	Bidra til forskning og samfunnsopplysning, aktiv deltakelse i bransje- og interesseorganisasjoner.

Identifiserte muligheter

Klimaendringer og det grønne skiftet gir vesentlige nye muligheter for Moelven. Bærekraftig skogbruk og anvendelse av tre som byggematerialer anses som en viktige virkemidler i det grønne skiftet. Dette øker etterspørselen av trelast, og det gir gode muligheter for å utvide markedet og tilby nye bærekraftige produkter og tjenester. Det er imidlertid utfordrende å kvantifisere mulighetene, da dette må vurderes fra sak til sak. På generelt grunnlag antas det likevel at mulighetene overstiger risikoene.

#	Mulighet	Mulighets-type	Beskrivelse av mulighet	Finansiell konsekvens
A	Økt energi-effektivitet i egen produksjon	Ressurseffektivitet	Teknologiutvikling gjør det mulig å øke ressursutnyttelse i produksjonsprosesser. NB! Termisk og el.	Lavere produksjons-kostnader. Inntekt fra salg av overskuddsvarme
B	Nye reguleringer og bedret infrastruktur som muliggjør økt bærekraftig transport	Ressurseffektivitet	Bruk av opptil 74 tonns veitransporter i Norge på hele veinettet, inkludert skogsbilveiene vil muliggjøre et stort effektiviseringspotensial.	Reduserte kostnader tilknyttet transport
C	Bruk av fornybar energi til egen produksjon	Fornybar energi	Teknologiutvikling gjør fornybar energi mer effektiv. Lover og reguleringer tilrettelegger for bruk av fornybar energi	Lavere produksjons-kostnader
D	Økt etterspørsel etter bioenergi til oppvarming	Marked, produkter og tjenester	Økt bevissthet blant forbrukere om klimafotavtrykk til oppvarming	Økt verdi på Moelvens produkter
E	Økt etterspørsel etter trebaserte produkter og materialer	Marked, produkter og tjenester	Strengere krav og forventninger til klimavennlige bygg. Økt etterspørsel etter råvarer som erstatter fossile kilder (eks. drivstoff, plast, mm) Skogbranner og skadeinsekterangrep forstyrrer markedsbalansen og gir økt etterspørsel i noen regioner for kompensere for redusert tilgang på varer i andre regioner.	Økt markedsandel og salg av Moelvens produkter. Økte inntekter fra bredere portefølje
F	Restriksjoner på importert trevirke	Marked	Norske myndigheter innfører restriksjon på importert trevirke grunnet økt risiko for innføring av fremmede skadedyr	Mindre konkurranse fra utenlandske aktører. Økt markedsandel
G	Økt tilvekst av skog	Marked	Varmere klima bedrer vekstforholdene for skog i Norge og Sverige	Økt råvaretilgang og lavere pris på råvarer
H	Endret råstoffkvalitet	Marked	Økt temperatur bidrar til bedre vekstvilkår for skogen, men også endret kvalitet. Avhengig av geografi og kundesegment kan dette innebære utviklingsmuligheter.	Økte inntekter fra en bredere produktportefølje og/eller større volum.
I	Økt tilgang på kompetanse og arbeidskraft	Omdømme	Økt attraktivitet som bransje	Økt konkurransekraft

Med sitt limtretak fra Moelven Töreboda AB er Arena Billingen et imponerende landemerke i Skövde. Arenaen huser skøytebane om vinteren og vil resten av året være arena for utstillinger, konserter, idrettskonkurranser og andre arrangementer.
Foto: Søren Håkanlind

Klimasmarte produkter og tjenester

Ambisjon

Vi og materialene vi produserer skal være klimapositive.

SATSNINGSOMRÅDE

Klimasmarte produkter og tjenester

FNs bærekraftsmål

Relevant delmål
13.3 - Styrke enkeltpersoners og institusjoners evne til å motvirke, tilpasse seg og redusere konsekvensene av klimaendringer og deres evne til tidlig varsling, samt styrke kunnskapen og bevisstgjøringen om dette.

Moelvens policy

- Moelven skal jobbe aktivt for å redusere sitt klima- og miljøavtrykk.
- Miljøpåvirkningen fra transport skal minimeres gjennom samordning, optimering og koordinering av vareflyt. Miljø skal vurderes i valg av transportmetode og konsernets gjeldende målsettinger knyttet til miljøstandard skal hensyntas ved valg av samarbeidspartnere.
- Moelven skal ha en god forståelse for sin rolle i karbonkretsløpet og bevise at vi og våre produkter er klimapositive.
- Moelven skal delta aktivt i den teknologiske og markedsmessige utviklingen av bioenergisektoren, samt utrede alternative energikilder på de anlegg som benytter fossilt brensel for oppvarming.
- Moelvens produkter skal ha miljøvurderinger og sertifiseringer som tilfredsstiller kundenes og markedets behov.

Moelven har levert bærekonstruksjoner i limtre til Oslo Lufthavn Gardermoen. I treet er det lagret biogent karbon tilsvarende ca. 4.000 tonn CO_2, som igjen tilsvarer CO_2-utslippet ved å kjøre en bensinbil 500 ganger rundt jorda.

Klimaregnskap

Moelvens klimaregnskap er fra og med 2017 utarbeidet i henhold til GHG-protokollen.

(Tonn CO_2-ekvivalenter)	Endring %	2021	2020
Scope 1 (Utslipp i selskapet)	**27,6%**	**15 541**	**12 235**
Fyringsolje		880	501
Biofyringsolje		1	0
Diesel		13 620	10 844
Biodiesel		-	26
Bensin		16	13
LPG (gass)		1 014	845
Moelven eid transport av varer (fra leverandør)		11	5
Direkte biobasert utslipp (utenfor scope)	**8,3%**	**365 451**	**337 448**
Bark		214 630	191 148
Sagflis		19 160	22 655
Hoggerflis		91 749	86 293
Kutterflis		6 738	5 712
Cellulose flis		4 720	4 809
Pellets		335	297
Ved		28 119	26 509
Biofyringsolje		1	0
Biodiesel		-	26
Scope 2 (Utslipp tilknyttet elektrisitetsforbruk)			
Lokasjonsbasert beregning		2 261	2 360
Markedsbasert beregning		89 989	95 582
Scope 3 (Utslipp utenfor selskapet)		**151 061**	**145 293**
Transport av varer til kunde utført av tredjepart		111 405	111 334
Tredjeparts transport av varer (fra leverandør til Moelven)		38 788	32 989
Flyreiser		81	109
Arbeidsrelatert biltransport		786	861
Totalt utslipp (Scope 1, scope 2-lokasjonsbasert, scope 3)		**168 862**	**159 888**
Totalt utslipp (Scope 1, scope 2-markedsbasert, scope 3)		**256 590**	**253 110**

Sammenlignet med fjorårets bærekraftsrapport er tallene på Scope 2 for 2020 endret. Dette skyldes en endring i omregningsfaktor for CO_2-utslipp fra strøm, noe som utgjør en reduksjon på 1 254 tCO_2e lokasjonsbasert/ 27 793 tCO_2e markedsbasert.

Klimaregnskapet er basert på utslipp av CO_2, da det ikke er identifisert eller kvantifisert utslipp av andre klimagasser som CH4, N20, HFC, PFC, SF6 eller NF3. Utslippsfaktorer er hovedsakelig hentet fra Defra (Department for Environment, Food & Rural Affairs). Utslippsfaktorer for elektrisitet er basert på NVE sine faktorer i Norge, Energinet.dk sine faktorer i Danmark og Energimarkedstilsynet (Ei) i Sverige. For lokasjonsbaserte utslipp fra svenske selskaper er IEA CO_2 Emissions from Fuel Combustion 2016 benyttet.

For beregninger av biobasert utslipp er EN 16449 lagt til grunn, basert på verdier fra Treteknisk Institutt samt Erik Eid Hohle (Bioenergi). For systemavgrensning er prinsippet for eierskap og hvor Moelven er fakturamottaker for aktiviteten lagt til grunn.

Klimaregnskapet enkelt forklart

GHG-protocollen deler klimaregnskapet inn i tre fokusområder: Scope 1, 2 og 3.

VIKTIG VIKTIGERE VIKTIGST

Klimafordeler fra skogen – Karbonlagring og bioenergi

Hvor og hvorfor er det vesentlig?

En stor andel av Moelvens klimasmarte produkter og materialer er basert på tømmer som råstoff. Skogen er en del av det naturlige karbonkretsløpet. Gjennom fotosyntesen tar skogen opp store mengder CO_2 fra atmosfæren. Oksygenet frigjøres og slippes ut igjen, mens karbonet lagres i treet til det råtner eller brennes. På denne måten fungerer skogen som et naturlig karbonlager. Karbon som frigjøres når skogsråvarer benyttes som bioenergikilde, inngår i det naturlige, kortsiktige karbonkretsløpet i naturen. Med det menes at bioenergi ikke tilfører CO_2 til atmosfæren på samme måte som fossile energikilder, der karbonet har ligget lagret i mange millioner år før det frigjøres.

Ved å bidra til et effektivt og bærekraftig skogbruk kan Moelven bidra til å øke skogens evne til å ta opp CO_2 fra atmosfæren og å gjøre skogen mer produktiv, slik at balansen mellom årlig avvirkning og tilvekst av ny skog opprettholdes. Ved å optimere råstoffutnyttelsen slik at en størst mulig andel av tømmeret blir til produkter som kan inngå i varige bygg, bidrar Moelven til at karbonlagringen som starter i skogen fortsetter også etter at treet har blitt videreforedlet til byggematerialer. Klimapåvirkningen blir dermed positiv.

Policy og tilnærming

Moelvens strategiplaner og bærekraftspolicy slår tydelig fast at konsernets målsetting er å benytte sertifisert råstoff fra et bærekraftig skogbruk.

I Sverige skjer en stor del av tømmerkjøpet direkte fra skogeier. Moelven Skog AB er ansvarlig for innkjøp av tømmer i Sverige og er et av selskapene i konsernet med størst mulighet til å påvirke selve skogdriften. Moelven Skog ABs visjon, «Mer TIMMER i skogen», handler om hvordan selskapet gjennom samarbeid med skogeierne kan bidra til å maksimere potensialet i skogen. Dette gir Moelven mer og bedre råstoff samtidig som skogeieren får bedre avkastning. I Norge er det Moelven Virke AS som er ansvarlig for innkjøp av tømmer. I Norge skjer innkjøpet i all hovedsak gjennom skogeierforeningene. Moelven Virker AS er dermed ikke direkte involvert i avvirkningen eller forvaltningen av skogen på samme måte som Moelven Skog AB. Moelven som konsern har likevel et ansvar overfor sine leverandører til å behandle og videreforedle produktene bærekraftig, og uavhengig av landegrenser legger Moelven stor vekt på sertifisering og sporbarhet i råstoffanskaffelsen.

Evaluering av resultater

I produktene som Moelvens tømmerforbrukende enheter produserer er det lagret 5-6 ganger så mye CO_2 som det utslippet virksomheten genererer. Verdikjeden samlet sett fra skogen til ferdig trelast er derfor med på å redusere CO_2-konsentrasjonen i atmosfæren sammenlignet med å la skogen stå urørt. Det er imidlertid viktig å være klar over at det er flere usikkerhetsmomenter som påvirker totalbildet. Blant annet må det forutsettes at en viss andel av produktene relativt kort tid etter produksjon brennes eller videreforedles slik at lagret CO_2 frigjøres i atmosfæren, og det er usikkerhet knyttet til omfanget av klimagassutslipp fra jordsmonn etter avskoging. Både skogsdrift og tremekanisk industri gir rest-råstoff som kan utnyttes til produksjon av bioenergi. Moelven omsetter en betydelig mengde massevirke, biomasse og flisprodukter til bioenergiindustrien. I tillegg produserer konsernet selv en betydelig mengde termisk bioenergi både til eget forbruk og salg som fjernvarme. Å benytte bioenergi som erstatning for fossile energikilder er et viktig virkemiddel for å redusere samfunnets klimapåvirkning.

Beskrivelse	2021	2020
Totalt forbruk volum tømmer (m³fub)	4 171 795	4 327 071
Totalt forbrukt volum tømmer – CO_2 lagret (Tonn CO_2-ekvivalenter)	2 938 353	3 067 860
Produsert skurlast og kryssfiner (m³)	2 116 268	2 231 959
Produsert skurlast – CO_2 lagret (Tonn CO_2-ekvivalenter)	1 484 288	1 575 435
Totale CO_2-utslipp (lokasjonsbasert) (Tonn CO_2-ekvivalenter)	168 862	159 888
Totale CO_2-utslipp (markedsbasert) (Tonn CO_2-ekvivalenter)	256 590	253 110
Biomasse inkl. pellets til ekstern bioenergi-industri (fm³)	1 117 127	1 290 374
Energiinnhold i solgt biomasse, inkl. pellets (GWh, nedre brennverdi)	2 096	2 302

AMBISJONER

- Vi og materialene vi produserer skal være klimapositive
- Sertifisere råstoff fra et bærekraftig skogbruk

RESULTATER

- 2,9 millioner tonn CO_2 lagret i forbrukt tømmer
- 1,5 millioner tonn CO_2 lagret i skurlast og kryssfiner
- 0,26 millioner tonn CO_2 utslipp scope 1-3 iht klimaregnskapet tilsvarende 17,5 % av CO_2 lagret i produserte ferdigvarer
- 2 096 GWh energipotensiale i biomasse til eksterne bioenergiprodusenter

TILTAK

- Videreutvikle forståelsen for Moelvens rolle i karbonkretsløpet og dokumentere at Moelven er klimapositiv

BEREGNINGSGRUNNLAG

Kilde for beregning av CO_2 er EN16449. Kilde for densitet er Bramming et al. (2006). Fysiske og mekaniske egenskaper hos norsk gran og furu. En aktivitet i SSFF-prosjektet. Treteknisk Rapport 65, 2006.

Det er antatt at en kubikkmeter sagtømmer av gran har en basisdensitet på 363 kg/m³, og furu har basisdensitet på 418 kg/m³. Basisdensitet er tørrvekt av vått volum (>30 % trefuktighet). Karboninnholdet er antatt 50 % av tørrvekten. Andel gran og furu er satt lik produksjonsvolumene per treslag.

Gran: 363*0,5*44/12 = 665,5 kg CO_2 / m³ sagtømmer

Furu: 418*0,5*44/12 = 766,3 kg CO_2 / m³ sagtømmer

I SKOGEN
FSC® FM (Forest Management)
PEFC™ FM (Forest Management)
EUTR (EU Timber Regulation)
UKTR (UK Timber Regulation)

INDUSTRIEN
PEFC™ CoC (Chain of Custody)
FSC® CoC (Chain of Custody)
SBP (Sustainable Biomass Program)

PRODUKTENE
CE merking
Miljødeklarasjon (EPD og LCA)
Hea 02 (Inneluftkvalitet)
Ytelseserklæring (DOP)
Byggevaredeklarasjon (BVD)
Byggvarubedömning (BVB)
FSC®
PEFC™
ENplus®
BASTA (Kjemikalieinnhold)

FERDIG BYGG
BREEAM
Svanen
Sunda Hus
FDV (Forvaltning, drift og vedlikehold)

De regulatoriske og markedsstyrte krav og forventninger til produktdokumentasjoner og sertifiseringer blir stadig fler og mer komplekse. Moelven legger stor vekt på å gi god og utfyllende informasjon om produktene og virksomheten slik at våre kunder kan føle seg trygge på de produkter og tjenester vi leverer.

Hva betyr det for meg at produktene jeg kjøper er sertifisert?

Det betyr at du har kjøpt produkter hvor vi kan dokumentere at råvarene kommer fra bærekraftig skogbruk, at produksjonsprosessen følger alle bransjestandarder og at du kan være sikker på at produktene holder den kvaliteten vi lover.

VED Å KJØPE SERTIFISERTE PRODUKTER BIDRAR DU TIL

- Et klimavennlig skogbruk.
- Planting av ny skog.
- Beskyttelse av verdifull skog og tar vare på biologisk mangfold.
- Å minimere miljøpåvirkning.
- Din egen kunnskap om hva produktene inneholder og hvor de kommer fra.
- Et godt innemiljø.
- Tilrettelegging for friluftsliv og lokalsamfunn.

Les mer

Det første prøvelimte byggeelementet er på plass hos Moelven Vänerply. Prototypen ble limt hos Stora Enso.

Veien til det fossilfrie huset

De neste fire årene skal Moelven sammen med RISE, Stora Enso og IsoTimber utvikle, teste og vurdere mulighetene for å bruke fossilfritt lim i plywood. Som Skandinavias eneste plywoodprodusent er Moelven Vänerply en viktig samarbeidspartner for å kunne teste konseptet fullt ut.

– Da jeg fikk spørsmålet om vi ville være med i et prosjekt som gikk ut på å prøve å ta frem et element for å kunne bygge et 100 prosent fossilfritt hus var svaret selvfølgelig ja, sier Tjalling Chaudron, produktutvikler hos Moelven.

Lignin skaper nye muligheter

Visste du at man kan lage både karbonfiber, batterier, vanillin, lim og farge av samme material? Lignin finnes naturlig i treet og fungerer som et slags klister som binder sammen treets fibre. I lang tid har lignin blitt betraktet som et restprodukt innen papir- og masseproduksjon, og har i stor grad blitt brukt til forbrenning.

– Mange års forskning har nå gjort at man ser nye muligheter som gir ligninen en høyere verdi og en viktig rolle i det grønne skiftet, sier Chaudron.

Hvorfor er det viktig med slike forskningsprosjeter?

Gjennom å utvikle, teste og ta i bruk et fossilfritt alternativ som dette kan man både minimere klimabelastningen og øke mulighetene for gjenvinning.

Prosjektgruppen møttes for første gang hos Moelven Vänerply og fikk en rundtur i plywoodfabrikken. George Peterson, VD hos Moelven Vänerply AB (t.v.), Ingrid Öberg Mansson, RISE, Janina Östling, IsoTimber, Magdalena Sterley, RISE, Tjalling Chaudron, produktutvikler hos Moelven og Sara Fäldt, StoraEnso.

Hør Tjalling fortelle mer om prosjektet og hvordan det startet her.

Klimasmart design

Hvor og hvorfor er det vesentlig?

Moelvens produkter har lavt klimaavtrykk sammenlignet med mange konkurrerende materialer. Produktene kan ha klimapåvirkning både i produksjon, i bruk og ved avhending. Det er derfor viktig å ta hensyn til hele livsløpet til produktet.

Sertifisering er viktig både som en del av kvalitetssikringsrutiner og for å gi våre kunder tilstrekkelig informasjon til å kunne ta bærekraftige produkt- og materialvalg.

Bygg og byggeindustrien står for cirka 40 prosent av verdens energiforbruk, og en tredjedel av verdens klimagassutslipp. Kunder og forbrukere er i økende grad opptatt av miljø- og klimaegenskaper til produktene de kjøper. Siden økt bruk av tre som materiale i varige konstruksjoner bidrar til å redusere CO_2-utslipp, har Moelven en viktig rolle i å produsere og utvikle klimasmarte produkter og tjenester som markedet ønsker å bruke.

Policy og tilnærming

Godkjenninger, sertifiseringer og produktdokumentasjon gjør at kunder og forbrukere kan gjøre informerte valg og sammenligne ulike produkter og materialer. Foruten det som følger av regulatoriske krav, legger Moelven stor vekt på at alle produkter skal ha sertifiseringer og produktdokumentasjon som dekker forskjellige krav og behov hos kundene.

Moelven er også underlagt flere regulatoriske krav til sertifisering. Det er hovedsakelig ett EU-direktiv som er gjeldende for Moelvens produkter, «Construction Products Regulations» (CPR), som omhandler ulike CE-sertifiseringer. Direktivene «Registration, Evaluation, Authorisation and Restriction of Chemicals» (REACH) og «Biocidal Products Regulations» (BPR), er også aktuelle, men på færre områder.

Råvaresertifiseringsordningene PEFC™ og FSC® er sentrale sertifiseringer som dokumenterer at trematerialet kommer fra ansvarlig skogbruk. Les mer om disse sertifiseringsordningene på side 61.

Foruten sertifisering og regulatoriske krav, jobber Moelven også med å fremme fordelene ved tre som byggematerialer. Når det bygges i tre forflyttes karbonlageret fra skogen og inn i bygningen, som fortsetter å lagre karbonet så lenge bygningen står. Moelvens konstruksjonsmateriale limtre er sterkt, lett, formbart og har høy bæreevne i forhold til egenvekt. Ved å bygge mer i tre reduseres bruken av andre byggematerialer som har høyere klimagassutslipp. Limtre kan også produseres på svært nøyaktige mål slik at man bruker så lite materialer som mulig og dermed unngår å sløse med naturressursene.

Moelven jobber aktivt for å redusere eget klima- og miljøavtrykk og deltar sammen med RISE, Stora Enso og IsoTimber for å utvikle, teste og vurdere mulighetene for å bruke fossilfritt lim i kryssfiner. Som Skandinavias eneste kryssfinerprodusent er Moelven Vänerply AB en viktig aktør for å kunne teste konseptet i praksis. I det fossilfrie limet NeoLigno®, som er utviklet av Stora Enso, er oljebaserte komponenter erstattet med komponenter framstilt av lignin fra trevirke.

Evaluering av resultater

En stor og økende andel av Moelvens produkter og materialer er sertifisert med ulike sertifiseringsordninger.

BÆREKRAFTIG UTRULLING AV MERKEVAREN

Da vi lanserte Moelvens nye merkevare i oktober 2021, valgte vi en bærekraftig utrulling. Det betyr for eksempel at vi skifter ut emballasjen etter at vi har brukt opp det vi har på lager. Derfor kan du i en periode oppleve å møte Moelven i ny og gammel drakt samtidig.

Les mer.

SAMMEN GJØR VI EN FORSKJELL

Etter Bygg Reis Deg-messen i oktober 2021, kjøpte Gausdal Landhandleri standen til Moelven og solgte den videre på sin outlet i Lillehammer. På den måten fikk flere glede av materialene våre. Det er bærekraftig og bra for miljøet.

AMBISJONER

- Moelvens produkter og materialer skal være klimapositive.
- Moelven skal tilby kundene de mest bærekraftige løsningene.

RESULTATER

- Moelvens egentilvirkede produkter av gran og furu kan selges sertifisert.
- Moelvens egentilvirkede produkter av gran og furu har en miljøvurdering eller en produktsertifisering.
- Moelvens egenproduserte produkter av gran og furu er dekket opp av EPD'er.

TILTAK

- Fortsette arbeidet med kartlegging av og utarbeide miljøvurderinger og produktsertifiseringer i konsernet.
- Fokus på interiørprodukter og fordelene med å benytte trebaserte produkter fortsetter, samtidig som emisjonstester og dekkende sertifikater skal kompletteres.
- Alle relevante interiørprodukter skal emisjonstestes og dokumenteres også med sertifikat der det er relevant.
- Alle inngående kjemikalier i Moelvens produkter skal dokumenteres.

ET VEGGSYSTEM DESIGNET FOR OMBRUK

Moelven Modus AS lanserte produktkonseptet Loop Wall ved inngangen til fjerde kvartal 2021. Loop Wall er et prefabrikkert veggsystem med kjerne i tre. Veggen er lett å håndtere, samt rask å montere og remontere. Systemet er designet for ombruk, slik at endrede behov i kontor–oppsettet kan gjøres igjen og igjen, nesten uten nedetid. Det er gunstig både for økonomien og miljøet i et livsløpsperspektiv.

Les mer.

Produktutvikler Tjalling Chaudron (t.v.), masterdataansvarlig Per Skreden og kvalitetsspesialist Michaela Pfeiffer jobber sammen for å utvikle Moelvens EPD-er.

Verktøy for å ta klimasmarte valg

Hvilket Moelven-gulv skal bygget inneholde? Er det egentlig Arctic eller Etna som gir minst klimaavtrykk? Det kan du få svar på ved å bruke en miljøvaredeklarasjon.

- Vi har jobbet med å produsere miljøvaredeklarasjoner for produktene våre i mange år. Vi ser på det som et verdifullt verktøy for å sammen redusere klimabelastningen i byggefasen, sier Tjalling Chaudron, produktutvikler i Moelven.

For rundt fem år siden begynte Moelven arbeidet med å kartlegge klimaavtrykket fra fem ulike produkter i sortimentet vårt. I dag har over 30 produkter gjennomgått den samme prosessen og blitt tildelt sin egen miljøvaredeklarasjon, også kalt EPD. Moelven har til og med utviklet en egen generator for å raskt og enkelt kunne generere deklarasjoner for nye produkter. Men hvorfor er disse EPD-ene viktige og hvilken informasjon kan de faktisk gi?

- For at vi skal klare å møte de globale klimakravene og beskytte den eneste kloden vi har, må vi vite hvor mye og hvilke ressurser vi bruker. Først da kan vi ta bevisste beslutninger. Det gir en EPD et tredjepartssertfisiert svar på. Vi så tidlig både behovet og ansvaret for å innhente denne typen informasjon om produktene våre, sier Tjalling som har jobbet med å utvikle EPD-er siden 2017.

Vi tar ansvar

Det er ikke bare avtrykket fra egen virksomhet som kartlegges i en EPD. Den tar for seg hele produktets levetid; fra treet står i skogen, til det avvirkes, transporteres, videreforedles hos Moelven og helt til det når slutten av livssyklusen sin.

- Vi kan se hvor mye av en ressurs, enten den er fossil, fornybar, vann eller elektrisitet, som er blitt brukt til å produsere hver enkelt planke til huset ditt. På den måten kan du for eksempel beregne hvor mye karbondioksid som er blitt brukt for å produsere byggematerialer til akkurat ditt hus, sier Tjalling.

Moelven bestemte seg tidlig for å prøve å generere så riktig innhold som mulig i EPD-ene sine.

- Å bruke generiske data, altså data som utgjør en slags middelverdi, er vanlig. Men vi bestemte oss tidlig for at tallene som ligger til grunn for våre EPD-er skulle innholde egne data. Det har selvfølgelig betydd utrolig mye jobb, men det har absolutt vært verdt det. Ikke bare vet vi at tallene våre er nøyaktige, men vi kan også se at produktene våre ofte genererer lavere verdier enn de som bruker generiske data.

I dag finnes over 30 EPD-er for Moelvens produkter med data vi selv samler inn. Dette har vært et stort innsamlingsarbeid som har pågått over tid.

Eltrucker gjør interntransport i Moelven Limtre AS mer bærekraftig.

Transport av varer

Hvor og hvorfor er det vesentlig?

Moelvens virksomhet medfører transport av materialer og produkter, ofte med stort volum og vekt, og over store avstander. Dette gjelder både transport av råvarer inn til våre industrianlegg, interntransporter både inne på industriområdene og mellom konsernets enheter, og transport av ferdigvarer ut i markedet.

Transport er konsernets største enkeltkilde til CO_2-utslipp, og er et svært viktig område både miljømessig og økonomisk. En rekke interessentgrupper berøres av miljøpåvirkningen fra transportene. Dette kan være klimagassutslipp, svevestøv, støy, trafikksikkerhet osv. Effektive og miljøbevisste logistikkløsninger en forutsetning for å kunne tilby kundene rask og presis levering med så lav klimapåvirkning som mulig.

Policy og tilnærming

Moelvens strategi og bærekraftspolicy setter klare mål og retningslinjer for transport og kjøp av transporttjenester. Konsernets ulike virksomheter har behov for ulike typer transporttjenester, noe som gjør at forbedringsarbeidet også har ulike fokusområder.

Interntransporter

Produktene som produseres av Moelven tar stor plass, og blir ofte bearbeidet i flere ulike processer. Dette medfører mye interntransport inne på Moelvens industriområder. Som regel benyttes trucker i ulike størrelser som benyttes. Dette er den viktigste enkeltkilden til scope 1 CO_2-utslipp for konsernet samlet. Å minimere interntransporter og i tillegg erstatte dieseldrevne trucker med elektriske er derfor viktige forbedringstiltak. Elektrifisering av interntransporter i stor skala krever imidlertid omfattende investeringer i ladeinfrastruktur og justering av produksjonsprosesser for å sikre at nødvendig lading ikke reduserer produktiviteten. Fra 2021 er det besluttet at ved all anskaffelse av trucker til virksomheten, skal elektrifiserte løsninger utredes og vurderes der det er mulig.

Transport på hjemmemarkedene i Skandinavia

Moelven er deleier og medlem av flere transportfellesskap som utfører mesteparten av landeveistransportene for konsernet i Skandinavia, både på råvaresiden og ferdigvaresiden. Dette gjør at konsernet kan stille krav til hvordan transportørene driver sin virksomhet. Ulik bransjetilknytning og transportbehov til de øvrige deltakerne i transportfelleskapene bidrar til å øke mulighetene til effektivisering gjennom å sette opp transportruter som minimerer tomkjøring.

Et bredt produktsortiment tilgjengelig med korte leveransetider og høy leveringspresisjon er svært viktig. Ved å utnytte moderne digital teknologi til å planlegge og koordinere transportene optimeres fyllingsgraden og kjøreavstander for bilene, og dermed miljøavtrykket fra transportene.

Moelven arbeider også for å finne alternativer til tradisjonelle transportmidler basert på fossilt drivstoff. I samarbeid med LBC Logistik AB, tok Moelven våren 2020 i bruk den den første biogasslastebilen i den svenske skogsindustrien. Bilen benyttes til trelast- og flistransporter i området Värmland-Stockholm-Göteborg. Erfaringene så langt er svært gode, men tilgangen på fyllestasjoner i Moelvens geografi er begrenset og utbyggingen går sakte. Dette begrenser naturlig nok mulighetene til å øke bruken av biogassdrevne lastebiler ytterligere.

Mange leveranser fra Moelven til kunder skjer i et volum per transport som gjør at elektriske lastebiler ikke er anvendbare i praksis på grunn av lasteevne og rekkevidde. For leveranser av mindre volumer i byer kan imidlertid elektriske biler være et alternativ, og på sikt nødvendig som følge av stadig strengere reguleringer. Dette vil stille nye krav til hvordan logistikken organiseres, og Moelven har derfor igangsatt et prøveprosjekt hvor formålet er å se hvordan elektriske lastebiler til nærdistribusjon av varer til kunde kan inngå i et større, bærekraftig og kostnadseffektivt logistikk-konsept.

Tømmer og flistransporter

Moelven bruker også jernbane og sjøtransport for å sikre tømmertilgang og avsetningsmuligheter for flis- og energiprodukter i regioner uten lokal etterspørsel. Spesielt benyttes det jernbane ved leveranse av biomasse i Norge og Sverige. Jernbanetransport er en kostnadseffektiv transportform som også bidrar til å redusere miljøavtrykket fra transporter når forholdene ligger til rette for det. Moelven er sammen med flere andre industripartnere engasjert i initiativet Godspakke Innlandet.

Transport til eksportmarkeder

Moelven har omsetning i ca. 40 land utenfor Skandinavia. For å nå disse markedene benyttes som oftest veitransport ut fra Moelvens industrianlegg. På vei fram til kunden er varene imidlertid ofte innom både jernbane og båt som transportmiddel. For å oppnå effektive transportruter, hvor transportkapasiteten utnyttes både inn til Norge og Sverige, og ut igjen til eksportmarkedene, benyttes ofte returkapasitet hos utenlandske transportselskaper. Også her har bruk av EURO-6 klasse kjøretøy høy prioritet. I tillegg fokuseres det sterkt på sjåførenes arbeidsvilkår. Dette har stor betydning både for sjåførene selv og for sikkerheten i trafikken generelt. Siden august 2020 har nye regler for kjøre- og hviletid vært gjeldende i EU. Reglene er ennå ikke innlemmet i EØS-avtalen, men påvirker likevel Moelven der utenlandske transportselskaper benyttes. Innstrammingene i kabotasjeregelverket bidrar til å bedre sjåførenes arbeidsvilkår, men har også medført at transportkostnadene har økt. Moelven gjennomfører i 2022 en leverandørkjedekartlegging hvor undersøkelse av sjåførers arbeidsvilkår inngår.

Evaluering av resultater

EURO-6 klasse er innført i hos de transportselskapene Moelven samarbeider med i Skandinavia.

Det samlede leveransevolumet for ferdigvarer var lavere i 2021 enn året før. Dette skyldes en kombinasjon av at knapphet på ferdigvarer innen Wood-divisjonen gjorde det nødvendig å begrense salget deler av året. Lave ferdigvarelagre gjorde det samtidig mer utfordrende å optimere transporten med tanke på lassfyllingsgrader og kjøreruter. For Timber-selskapene medførte knapphet på transportkapasitet enkelte utfordringer mot slutten av året. Innkjøpet av varer økte i 2021, både for tømmer og andre innsatsvarer. På grunn av svak tømmertilgang i enkelte regioner ble også båtfrakt benyttet for å sikre ønskede volumer.

AMBISJONER

- Miljøpåvirkninger fra transport skal minimeres gjennom samordning, optimering og koordinering av vareflyt.
- Miljø skal vurderes i valg av transportmetode og konsernets gjeldende målsettinger knyttet til miljøstandard skal hensyntas ved valg av samarbeidspartnere.
- Alle landeveistransporter skal skje med minimum EURO-6 klasse kjøretøy fra 2022.
- Øke bruken av modulvogntog der hvor det er mulig.
- Fortsette vurdering og testing av alternativer til fossilt drivstoff.
- Elektrifisering vurderes alltid og ved nyanskaffelse av driftsmidler til interntransport skal elektriske alternativer utredes og vurderes der det er mulig.

RESULTATER

- KPler for transport er etablert på selskaps- og divisjonsnivå.
- Biogass-drevet vogntog er tatt i bruk for varetransport i Sverige.
- Elektrisk lastebil for nærdistribusjon i byområder under anskaffelse for testing.
- Modulvogntog benyttes i økende grad og reduserer antall transporter.

TILTAK

- Konsernovergripende styrings-/samarbeidsgruppe for optimalisering av logistikkområdet etablert.
- Videreføring av satsning på modulvogntog og prosjekter for utprøving av kjøretøy.
- Oppfølging av etablerte KPler for transportvirksomheten.
- Forbedre rapporteringen av transport, inkludert transport av varer til kunder.

Transport av varer til kunde (tonnkilometer)	2021	2020
Veitransport	914 110 982	836 348 445
Jernbane	106 264 661	119 551 312
Båttransport	465 465 461	692 653 669

Transport av tømmer til selskapet (tonnkilometer)	2021	2020
Veitransport	330 585 682	285 949 288
Jernbane	13 591 227	1 861 594
Båttransport	20 425 925	-

Transport av øvrige varer til selskapet (tonnkilometer)	2021	2020
Veitransport	41 591 517	38 502 155

BEDRE ARBEIDSKLIMA MED ELTRUCKER

På Moelven Limtre AS finner du nå elektriske trucker som laster og losser trevarer. Inneklimaet på lageret blir bedre uten eksos, og vi minimerer Co2-utslipp på våre interne transporter.

Målet er 100 prosent eltrucker

På Moelven Limtre AS er bærekraftig utskiftning av dieseltruck til eltrucker målet.

- På sikt er målet 100 prosent eltrucker i produksjonen, men vi kjører en bærekraftig tilnærming og skifter ut utstyret vi har ved behov, sier fabrikksjef på Moelven Limtre AS, Odd Frydenborg.

Den første store trucken til trelastlageret er på plass, en eltruck på syv tonn fra merket Kalmar. Det er en 2015-modell.

- Fordi denne trucken ikke skal brukes hele dagen valgte vi å kjøpe brukt. Fra før er alle tre truckene på kappavdelingen vår elektriske. Nå var turen kommet til trelastlageret hvor totalt tre eltrucker skal på plass i løpet av året, sier Frydenborg.

Selskapet vil i løpet av 2022 ligge på 70 prosent elektrifiseringsgrad på truckparken.

Denne barkemaskinen har UJ Trading totalrenovert, slik at den nå er klar for et nytt liv hos en ny eier.

Moelven Edanesågen AB har kjøpt flere brukte maskiner av UJ Trading, blant annet denne roboten som brukes i grunningsanlegget.

Gir gamle maskiner nytt liv

Å utnytte det som allerede finnes er viktig for å skape en mer bærekraftig verden. Resirkulering, restaurering og ikke minst sirkularitet har blitt stadig mer essensielt. Hos UJ Trading AB får sagbruks- og trebearbeidingsmaskiner nytt liv og kan fortsette å gjøre nytte, ved hjelp av både reparasjon, tilpasning og ved å matche rett maskin med rett bedrift.

- I tillegg til at vi leverer nye og brukte maskiner til skandinaviske industrier, sørger vi også for at maskinene som må byttes fortsetter å gjøre nytte andre steder i verden. Sverige og Norge er verdensledende når det gjelder sagutstyr, og behovet for oppgraderinger i lignende bransjer i andre land er stort, sier Jonas Larsson, VD hos UJ Trading.

I 2021 satset UJ Trading tungt på å gjøre driften av virksomheten enda mer bærekraftig. Det innebar blant annet at de installerte to bioenergianlegg, 180 solceller og all belysning ble erstattet med et mer energieffektivt alternativ.

Les mer om UJ Trading.

Energibruk i egen produksjon

Hvor og hvorfor er det vesentlig?

Moelven har et betydelig energiforbruk i produksjonen. Selv om omkring 3/4 av energibehovet dekkes av egenprodusert bioenergi, er den andelen som dekkes via innkjøp av strøm den største enkeltdriveren til klimagassutslipp sammen med transport. Energiforbruket i egen produksjon er derfor vesentlig for Moelven og interessentene siden den både representerer en miljøutfordring samtidig som det utgjør en stor kostnad.

Policy og tilnærming

Moelven arbeider kontinuerlig for å effektivisere energibruken på sine anlegg. Dette skal gjennomføres ved å aktivt delta i den teknologiske og markedsmessige utviklingen av bioenergisektoren, samt erstatte fossilt brensel med alternative og mer miljøvennlige energikilder på områder hvor det er praktisk gjennomførbart.

Moelven har en målsetting om å dekke minimum 95 prosent av behovet for termisk energi til oppvarming av lokaler og trelasttørking med egenprodusert bioenergi. Innen den tremekaniske delen av konsernet, som er den mest energikrevende, finnes det imidlertid områder hvor driften er avhengig av elektrisk energi. De viktigste er sagprosessen og drift av elektriske motorer knyttet til trelasttørkene. Energiforbruket innen disse områdene er sterkt knyttet til produksjonsvolumene. Effektiviseringsarbeidet innen disse områdene retter seg derfor hovedsakelig mot å redusere energibehovet per produsert enhet. I strategiplanen for perioden 2022 til 2024 er det tydelig synliggjort en strategisk satsning mot mer energieffektive tørker. Dette innebærer en utskifting av de eldste og minst energieffektive betongtørker mot nye tørker, som gjennom bedre styring og varmegjenvinning gir lavere energiforbruk pr produsert enhet samtidig som kapasiteten bedres og muliggjør den planlagte økningen i produksjonsvolumene. For å gjennomføre produksjonsøkningen uten å øke det totale elektrisitetsforbruket økes tilsvarende, er innovasjon og aktiv bruk av ny teknologi er viktig. Gjennom prosjektet «Det smarta digitala sågverket» som ble gjennomført på sagbruket Moelven Valåsen AB i Karlskoga i Sverige, har Moelven tilegnet seg kunnskap og erfaringer som danner grunnlag for energieffektiviseringstiltak på tvers av hele konsernet.

Det er også gjennomført en detaljert energikartlegging blant samtlige av konsernets virksomheter i Sverige. Resultatene fra kartleggingen danner grunnlaget for konsernets målsetting om å redusere strømforbruket som ikke er direkte koblet til produksjonsvolumet med 10 prosent sammenlignet med 2017 innen utgangen av 2024.

Moelven har også en målsetting om å redusere CO_2-avtrykket fra virksomheten i tråd med de nasjonale klimamålsettingene i de landene Moelven har sin produksjon. Relevante tiltak for å oppnå dette innebærer ofte overgang til elektrisitet som energikilde, og vil isolert sett dermed øke elektrisitetsforbruket.

Evaluering av resultater

Kategori – Volum (GWh)	2021	2020	2019
Totalt fossilt energiforbruk	48	36	39
Total bioenergiproduksjon i konsernet (nedre brennverdi)	819	795	746
Tapt bioenergi	77	84	72
Totalt elektrisitetsforbruk kjøpt	235	249	229
Kjøp av fjernvarme	96	88	90
Totalt salg av bioenergi	72	63	73
Totalt energiforbruk i konsernet (GWh)	1048	1022	959
Forbrukt bioenergi (GWh)	765	737	691

Det totale energiforbruket økte i 2021 som følge av økt aktivitetsnivå. Andelen av produkter med høy foredlingsgrad, som totalt sett krever mer energi, økte. Samtidig medførte uvanlig høy kapasitetsutnyttelse innen den tremekaniske delen av konsernet at driften ble noe mindre energieffektiv enn ønskelig. Fossilt energibruk steg på grunn av en brann i et av bioenergianleggene som gjorde det nødvendig å ta i bruk en reserveløsning med fossilt brensel. I tillegg gjorde tiltak for å øke produksjon og leveranseevne for å dekke et meget høyt etterspørselsnivå, at energibruken til interntransporter var høyere enn normalt.

Covid-19 medførte både smitteverntiltak og reiserestriksjoner som vanskeliggjorde implementering av energieffektiviseringstiltak og gjennomføring av investeringsprosjekter. Framdriften i forbedringsarbeidet ble derfor dårligere enn planlagt.

AMBISJONER

- Vi og våre produkter skal være klimapositive.
- Gjennomføre aktivitetsøkning iht. konsernstrategi uten økt strømforbruk.
- 95 % av behovet for oppvarming av lokaler og tørking fra egenprodusert bioenergi.
- 10 % reduksjon av ikke volumavhengig strømforbruk sammenlignet med 2017 innen utgangen av 2024.

RESULTATER

- Fossilt energiforbruk økt med 33 prosent i 2021.
- Bioenergiproduksjon økt med 7,2 prosent i 2021.
- Elektrisitetsforbruk redusert med 5,6 prosent i 2021.

TILTAK

- Revidere eksisterende målsettinger og etablere flere virksomhetstilpassede KPI'er for kartlegging av energibruk og energieffektivisering på konsern, divisjon, selskap og avdelingsnivå.
- Utrulling av energieffektiviseringstiltak basert på «Det smarta digitala sågverket» og energikartleggingen i Sverige.

NY ENERGISENTRAL SIKRER TILGANGEN TIL EGENPRODUSERT BIOENERGI

Kjører du forbi Moelven Valåsen AB i Karlskoga i dag kan du se røyk ut av to piper, i stedet for én som var tilfellet tidligere. Det er resultatet av beslutningen om å investere 60 millioner kroner som ble tatt i slutten av 2020.
Den nye energisentralen er et skritt nærmere i arbeidet med å gjøre sagbruket mer bærekraftig. Samtidig sikres driften for den nye saglinjen som nå prosjekteres hos Moelven Valåsen.
- Å øke bruken av olje er ikke et alternativ hos oss. I stedet baseres varmeproduksjonen vår på sagbrukets egne restprodukter og gjør oss selvforsørget på bioenergi, forteller Peter Rockedahl, teknisk direktør i Moelven Timber.
Med den nye energisentralen øker kapasiteten på bioenergi fra 15 MWh til å kunne generere totalt 25 MWh.

Les mer.

Produksjon av bioenergi

Hvor og hvorfor er det vesentlig?

Bioenergi er energi som er produsert fra materialer som er dannet i pågående biologiske prosesser. Utslipp fra bioenergiproduksjon anses som klimanøytrale fordi det som frigjøres av CO_2 er like mye som det plantene har tatt ut av atmosfæren gjennom fotosyntesen.

Når bioenergi benyttes i stedet for fossile energikilder bidrar substitusjonseffekten til at de samlede CO_2-utslippene reduseres. Moelven produserer bioenergi i form av varme og utnytter det aller meste av denne til tørking av trelast. En del selges også eksternt som fjernvarme og noe går til oppvarming av egne lokaler. Biomasse blir også solgt til eksterne kunder, som bruker dette til å produsere bioenergi, enten i form av varme til egen industri, fjernvarme eller elektrisitet. For å sikre god økonomisk drift er Moelven avhengig av å utnytte hele tømmerstokken. Bioenergi er et viktig satsningsområde som både bidrar positivt i arbeidet for å skape et nullutslippssamfunn og som skaper verdi ut av flis- og barkprodukter som ellers ville gått til spille.

Policy og tilnærming

Energipotensialet i årlig produksjon av flis- og barkprodukter, inklusive celluloseflis, ligger på ca. 3 TWh. Dette representerer derfor en betydelig energiressurs, både med tanke på egenproduksjon og mulighetene for omsetning i et økt marked for bioenergi generelt.

Moelven arbeider aktivt for å for å redusere sitt klima- og miljøavtrykk. Det er også en uttalt målsetting i konsernets bærekraftspolicy at konsernet skal delta aktivt i den teknologiske og markedsmessige utviklingen av bioenergisektoren, samt utrede alternativ energibruk på de anlegg som benytter fossilt brensel for oppvarming.

Evaluering av resultater

I 2021 hadde Moelven et forbruk på totalt 765 GWh bioenergi i form av varme. Av dette var 669 GWh produsert i egne bioenergianlegg. Energien brukes hovedsakelig til tørking av trelast. Moelven kjøper også en del bioenergi fra eksterne selskaper. I 2021 utgjorde dette 96 GWh. Bioenergien er i disse tilfellene som regel produsert med biomasse fra Moelven, men bioenergianlegget eies av aktører utenfor konsernet.

Beskrivelse	2021	2020
Energiinnhold i solgt biomasse, inkl. pellets (GWh, nedre brennverdi)	2 096	2 302
Bioenergi produsert i Moelven (GWh, nedre brennverdi)	819	795
Forbrukt bioenergi (GWh)	765	737
Bioenergi kjøpt fra selskaper utenfor konsernet (GWh)	96	88
Bioenergi solgt til selskaper utenfor konsernet (GWh)	72	63

AMBISJONER

- Fyrkjeler basert på fossilt brensel skal fases ut så langt det er mulig og erstattes med bioenergianlegg.
- Vi og våre produkter skal være klimapositive.
- Energiforbruk per produsert enhet skal reduseres.
- 95 % av behovet for oppvarming av lokaler og tørking dekket av egenprodusert bioenergi.

RESULTATER

- 2 096 GWh (nedre brennverdi) energipotensiale i biomasse inkl. pellets solgt til ekstern bioenergiindustri.
- 819 GWh termisk bioenergi produsert i egne bioenergianlegg.
- 73 % av totalt energibehov dekket av bioenergi.

TILTAK

- Forbedre måling og rapportering av bioenergiproduksjon og -forbruk.

Moelven lever av å foredle en fornybar naturressurs, og det forplikter vi å gjøre på best mulig måte. Ved å benytte de ulike delene av treet til det de passer best til, samt bruke restråstoffet til å produsere blant annet pellets, sponplater og biobrensel, utnytter vi skogens ressurser til det fulle.

Grener og topper

Grenene og toppen av treet brukes som biobrensel og er dermed med på å erstatte fossilt brensel. Ett lastebillass med grener og topper kan varme opp fire boliger i ett år. Det ligger et stort potensial i denne delen av treet og den jobber vi for å utnytte enda bedre.

Massevirke

Ved å prosessere massevirke kan treforedlingsindustrien lage alt fra hygieneprodukter, papir og kartong til klær og dyrefôr. Massevirke har lavere kvalitet enn sagtømmer, og vi selger derfor denne delen av stammen til de som kan utnytte den best mulig.

Sagtømmer

Sagtømmer er råstoff til treprodukter med lang levetid og har stor klimanytte. Det er likevel bare halvparten av tømmerstokken som blir til trelast. Resten blir til treflis. Ved å blant annet bruke restråstoffet til å produsere pellets, bioenergiråstoff, sponplateråstoff, etc., utnytter vi skogens ressurser til det fulle.

Stubbe og røtter

Stubbe og røtter blir stort sett værende igjen i skogen etter hogst. Der er de hjem til en rekke insekter og sopper, ofte i flere tiår. I tillegg bidrar de til å øke bæreevnen til marka og binder den sammen.

I 123 år har Moelvens grunntanke vært den samme: Å bruke naturressursen fra skogen til det fulle. Det gagner både mennesker og miljø.
Foto: Bjørnar Fjeldberg

Tar vare på naturressursene

Ambisjon

Vi skal bruke fornybare ressurser og utnytte hele ressursen.

SATSNINGSOMRÅDE

Ivaretar naturressursene

FNs bærekraftsmål

Relevant delmål
15.2 - Innen 2020 fremme gjennomføring av en bærekraftig forvaltning av all slags skog, stanse avskoging, gjenopprette forringede skoger og i betydelig grad øke skoggjenreising og nyplanting på globalt nivå.

Moelvens policy

- Moelven skal utnytte hele tømmerstokken, inkludert alle biprodukter.
- Moelven skal optimalisere råstoffutnyttelsen for å forbedre ressurseffektivitet og for å maksimere verdien av råmaterialet.
- Moelven skal benytte sertifisert råstoff fra et bærekraftig skogbruk. Alt tømmer Moelven kjøper, skal som et minimum være kontrollert i henhold til gjeldende krav for kontrollert virke fastsatt i anerkjente Chain-of-custody standarder (PEFC™ CoC og/eller FSC® CoC). I tillegg har Moelven som målsetting at en størst mulig andel av innkjøpt tømmer skal være sertifisert i henhold til anerkjente standarder for bærekraftig skogbruk (PEFC™ og/eller FSC®). Denne andelen skal som et minimum tilsvare behovet basert på konsernets omsetning av sertifiserte ferdigvarer.
- Moelven skal ikke, direkte eller indirekte, være involvert i:
  - Ulovlige avvirkninger eller ulovlig handel med tre- eller skogsprodukter.
  - Ødeleggelse av høye bevaringsverdier under skogsdrift.
  - Skogsdrift hvor hevdvunne rettigheter eller menneskerettigheter brytes.
  - Innføring av genetisk modifiserte organismer i skogsdrift.
  - Betydelig konvertering av skog til plantasjer eller ikke-skogbruk.
  - Krenkelse av ILO-kjernekonvensjonene som definert i ILO Declaration on Fundamental Principles and Rights at ork, 1998.
- Moelven skal designe produkter med fokus på ressurseffektivitet, og vurdere behov og miljøkonsekvenser av emballasje.
- Moelven skal jobbe aktivt med å redusere avfall, og ha minimum 90 % sorteringsgrad av resterende avfall.
- Moelven skal arbeide aktivt for å minimere bruken av plast, samt arbeide for å finne alternative og bærekraftige materialer til plast.

Hva går sagtømmeret til?

Moelven Skog AB sørger for at vannkilder som denne og andre kulturminner ikke blir berørt av avvirkningen.

"I'm here to protect your Timber products, wood be nice to do it again. Please recycle me.", står det på den nye plastemballasjen til Moelven. Den er laget av 50 prosent resirkulert plast.

VIKTIG VIKTIGERE VIKTIGST

Ressurseffektiv design og emballasje

Hvor og hvorfor er det vesentlig?

Moelven påvirker miljøet både gjennom egen industrivirksomhet og ved bruk og håndtering av både selve produktene og emballasjen. Gjennom ressurseffektivt design og industrialisert produksjon i kontrollerte miljøer, optimaliseres materialanvendelsen og avfallsmengden reduseres, både i fabrikk, på byggeplass og i bruksfasen. Flere produkter må av praktiske årsaker lagres og transporteres utsatt for vær og vind. Riktig emballasje er viktig for å ivareta kvaliteten, men skaper også ofte en miljøutfordring. Plast har mange gode egenskaper som emballasjemateriale. Samtidig gjør lang nedbrytningstid at plast på avveie i naturen skaper problemer for plante- og dyreliv, og brenning av fossil plast gir utslipp av CO_2.

Policy og tilnærming

I Moelvens bærekraftspolicy er følgende beskrevet:

- Råstoffutnyttelsen optimeres for å forbedre ressurseffektivitet og for å maksimere verdien av råmaterialet.
- Produkter designes med fokus på ressurseffektivitet. Unødvendig emballasje minimeres.
- Bruken av plast skal minimeres. Det skal arbeides for å finne alternative og bærekraftige materialer til plast.

Moelvens modulkonsept og systeminnredninger er eksempler på ressurseffektivt design. Gjennom effektiv serieproduksjon med god planlegging minimeres både ressursbruk og avfallsmengder, samt at selve avfallshåndtering blir enklere. På byggeplass reduseres tidsforbruk og avfallsmengde. Konseptet gir også svært gode muligheter for resirkulering og gjenbruk.

Innen konsernets tremekaniske virksomhet bidrar eksaktkapping til reduserte avfallsmengder hos kundene. Kappet som oppstår i produksjonen kan håndteres effektivt som en del av industriprosessen. I desember 2020 ble WeatherPly™ lansert på markedet. Dette er vannavvisende konstruksjonsfinerplate til bruk utvendig på tak og vegg. WeatherPly™ er behandlet med et silikat på alle sider inkludert not og fjær, som gjør den værbestandig, reduserer vanninntrenging og skader forårsaket av sol-/UV-stråler. Produktet bidrar dermed til å redusere behovet for tildekking hvor plast tradisjonelt har vært mye benyttet.

Ved interne varetransporter legges forholdene så langt det lar seg gjøre til rette for at transporten kan skje uten at emballering er nødvendig. Dette bidrar både til å redusere avfallsmengden og kostnadene. På egne anlegg har Moelven også mulighet til å sikre en avfallshåndtering som sikrer størst mulig grad av resirkulering og gjenbruk. Emballasje på produkter som distribueres ut i markedet, har Moelven derimot liten mulighet til å holde kontroll på. Det er derfor viktig å benytte så lite og så miljøvennlig emballasje som mulig. Produktene som tilvirkes i den tremekaniske industrien må i de aller fleste tilfeller emballeres med en form for værbeskyttelse. Det er som regel ikke praktisk mulig med direkteleveranser fra produsent til kunde uten noen mellomlagring der produktene kan utsettes for nedbør, smuss eller sollys. For å ta vare på kvaliteten og dermed verdien, anvendes emballasje som tilfredsstiller spesifikke krav til vanntetthet, UV-beskyttelse samt rivestyrke. Mot slutten av 2021 gikk Moelven over til en plasttype produsert av 50% resirkulert plast som dekkemballasje. Samtidig arbeides det for å finne alternative og enda mer bærekraftige løsninger. Som erstatning for tradisjonell dekkemballasje av plast gjennomføres det forsøk med emballasje framstilt av en PE-laminert væskekartong og sider behandlet med voks som en enkel fuktbeskyttelse. Forsøkene er lovende, men det kreves fortsatt en hel del utvikling før denne løsningen kan erstatte dagens plastemballasje basert på resirkulert plast.

GÅR OVER TIL 50 PROSENT RESIRKULERT PLAST

I samarbeid med svenske Trioworld gikk Moelven i fjerde kvartal 2021 over til en plastemballasje laget av 50 prosent forbrukerresirkulert plast. Det gjorde vi som en av de første i bransjen. Dette gir en mer sirkulær løsning som reduserer CO_2-avtrykket fra emballasjen vesentlig. Den nye plasten er 100 prosent resirkulerbar.

Les mer.

Evaluering av resultater	2021	2020
Plastemballasje (tonn)	1 999	1 866
Bioplastemballasje (tonn)	45	35
Polyuretan (tonn)	4	7
Sum plast forbrukt (tonn)	2 049	1 909
Plast gjenvunnet (tonn)	581	392
Pappemballasje (tonn)	113	90

Hovedårsaken til økningen i plastforbruk i 2021 skyldes hovedsakelig økningen i aktivitetsnivå, men også til en viss grad produktmiks på grunn av økte leveranser av produktkategorier som krever mer emballasje ut fra både kvalitets- og HMS-hensyn.

Ambisjoner

- Klimasmarte produkter og tjenester.
- Råvarenyttelsen skal optimeres.
- Arbeide aktivt for å minimere bruken av plast, samt finne alternative materialer.
- Andel resirkulert plast > 30 %.

Resultater

- 2 049 tonn plast forbrukt .
- 581 tonn plast gjenvunnet.
- Flere prosjekter pågående for utprøving av alternative emballasjematerialer.
- Tatt i bruk ny emballasjeplast med 50 % resirkulert plast.

Tiltak

- Utvikling av ressurseffektive produkter og produksjonsmetoder.
- Systematisk identifisere muligheter til reduksjon av avfall og alternative emballasjematerialer.

Avfallshåndtering

Hvor og hvorfor er det vesentlig?

Industri, bygg- og anleggsvirksomhet genererer store sidematerialstrømmer som kan gjenbrukes, resirkuleres eller brukes til energigjenvinning dersom de behandles og sorteres riktig. Restråstoff innenfor konsernets tremekaniske industri, som for eksempel flis og fiberprodukter, er ressurser som det finnes etablerte prosesser for å utnytte optimalt. Fraksjoner som stammer fra emballasje på innkjøpte varer, hjelpematerialer, utslitt verktøy og utstyr osv. må håndteres i samarbeid med eksterne aktører.

Ved å sortere mest mulig og legge til rette for gjenbruk og gjenvinning, bidrar Moelven til å skape et mer bærekraftig og sirkulært materialkretsløp. En høy avfallsmengde og lav sorteringsgrad kan være indikasjoner på både negativ miljøpåvirkning og ineffektiv produksjon, noe som igjen påvirker kostnadsnivået og lønnsomheten til konsernet.

Policy og tilnærming

I Moelvens bærekraftspolicy er følgende retningslinjer og målsetninger for avfall beskrevet:

- Moelven skal designe produkter med fokus på ressurseffektivitet, og vurdere behov og miljøkonsekvenser av emballasje.
- Moelven skal arbeide aktivt med å redusere avfall, og har en langsiktig målsetting om minimum 95 prosent sorteringsgrad av resterende avfall.
- Moelven skal arbeide aktivt for å minimere bruken av plast, samt arbeide for å finne alternative og bærekraftige alternativer til plast.

Det er en grunnleggende forutsetning for all virksomhet i Moelven at alle lover og regler som berører konsernet skal etterleves. Bærekraftspolicyen som ble godkjent av konsernstyret i 2021, fokuserer derfor på aktiviteter og tiltak som strekker seg lenger enn lovverket tilsier.

De ulike enhetene i Moelven-konsernet er selv ansvarlige for avfallshåndteringen som tidligere har vært gjennomført i samarbeid med lokale renovasjonsselskap. I løpet av høsten 2021 har konsernet samlet avtalene på færrest mulig aktører for å samarbeide tettere med å oppnå en enda mer miljøvennlig avfallshåndtering for hele konsernet. Med felles renovasjonsaktører i Moelven får man større overføringsverdi mellom selskapene og det gir bedre muligheter til å finne sirkulære løsninger internt i konsernet.

Flere av Moelvens lokasjoner jobber med LEAN-produksjonsmetoder. Dette baserer seg på kontinuerlig forbedring og reduksjon av sløsing i organisasjonen. Avfall er en form for sløsing som påvirker kostnadsnivået til produksjonen, og bør derfor reduseres til et minimum.

	2021	2020
Farlig avfall	1 056	1 063
Annet avfall	15 132	14 115
Total mengde avfall	**16 187**	**15 178**
Avfall sortert som normalt trevirke	4 728	3 466
Avfall sortert som impregnert trevirke	638	382
Avfall sortert som plast	581	391
Avfall sortert som metall	1 293	
Avfall sortert som gips	1 157	
Annet avfall sortert lokalt	5 483	5 628
Blandet næringsavfall (ikke sortert lokalt)	1 193	1 873
Total mengde avfall	**16 187**	**15 178**
	92,6 %	87,6 %

Forbedringskoordinator Roger Viken i Moelven Byggmodul AS med linoleumsavkapp som skal bli til nytt gulvbelegg.

KLIMAGEVINST AV MATERIALGJENVINNING

Sammen med gulvleverandøren Tarkett har Moelven Byggmodul AS og AB i 2021 samlet inn og resirkulert ett tonn monteringskapp fra linoleumgulv og cirka 62 tonn monteringskapp fra vinylgulvene vi bruker i modulene våre. Det utgjør en klimagevinst på 227 tonn CO_2eq.

Når Tarkett leverer nye gulv til Moelven, tar de med seg monteringskappet på samme tur og bruker det som råmateriale til nye gulv. På den måten sparer selskapene CO_2 både ved at vi ikke trenger å brenne avfallet, og ved at vi kan erstatte fossile råvarer med gjenvunnet råmateriale.

Evaluering av resultater

Avfallshåndtering blir prioritert stadig høyere i konsernet. God avfallshåndtering med presis sortering på flest mulig avfallsfraksjoner er en viktig forutsetning for utviklingen mot en mer sirkulær økonomi.

Den totale avfallsmengden økte i 2021, hovedsakelig som følge av aktivitetsnivået generelt, men også fordi flere enheter har gjennomført oppryddinger for å legge til rette for bedre sorteringsrutiner framover. Konsernet hadde en målsetning om en sorteringsgrad på minimum 90 prosent. I 2021 nådde vi det målet med en sorteringsgrad på 92,6 prosent.

AMBISJONER

- Arbeide aktivt med avfallsreduksjon og avfallsbehandling etter prioriteringene i avfallspyramiden.
- Sortere og gjenvinne avfall så langt som teknisk mulig.
- > 90 % sorteringsgrad for konsernet og samtlige enheter.

RESULTATER

- 16 187 tonn avfall totalt.
- 1 056 tonn farlig avfall.
- 581 tonn avfall sortert som plast.
- 92,6 % sorteringsgrad.

TILTAK

- Videreføre kartlegging av avfall og oppfølging av KPIer.
- Styrke koordinering av avfallshåndtering på tvers av hele konsernet og sentralisering av renovasjonsavtaler.
- Samarbeid med andre selskaper for å redusere utslipp fra avfall ved bruk av løsninger som materialgjenvinning fremfor forbrenning.
- Fortsette arbeidet for å øke sorteringsgraden til minimum 90 % over tid.

Avfallspyramiden

Avfallspyramiden illustrerer prioriteringene i avfallshåndteringen, og er forankret i både norsk avfallspolitikk og EUs rammedirektiv for avfall. Målsettingen er å håndtere avfallsproblematikken så nær toppen som mulig. Når Moelven legger til rette for interntransporter uten emballasje, er dette et eksempel på avfallsreduksjon – uten emballasje oppstår det ganske enkelt ikke noe avfall. Et eksempel fra nederste del av pyramiden er levering av aske fra fyranlegg til deponi. I noen tilfeller er dette det beste alternativet, men det kan også unngås ved å finne samarbeidspartnere som kan utnytte asken til andre formål som for eksempel jordforbedring.

Ressursoptimalisering

Hvor og hvorfor er det vesentlig?

Moelven er et ressursintensivt industriselskap. Den tremekaniske delen av konsernet har for eksempel et årlig råstoffbehov på ca. 4,5 millioner m³ sagtømmer. Det er derfor et stort potensiale i ressurseffektivisering og –optimalisering ved selv små endringer i produksjonen.

Moelven arbeider derfor kontinuerlig for å utnytte ressursene sine optimalt, og å sørge for at ikke noe råstoff går til spille. Dette er et vesentlig tema for Moelven siden det påvirker lønnsomheten. Det er et vesentlig tema for omverdenen siden det handler om å unngå sløseri med verdifulle naturressurser.

Policy og tilnærming

Moelven fokuserer på ressursoptimalisering i hele verdikjeden. Dette gjelder både utnyttelsesgrad innen materialbruk og prosesseffektivisering. Optimeringen må starte allerede ved avvirkningen i skogen, ved at hogstmaskinene kapper sagtømmeret i lengder som i størst mulig grad stemmer med lengdekriteriene til de produktene som senere skal tas ut av stokken. På sagbrukene blir tømmerstokkene analysert for å gjøre et optimalt uttak av emner. Sagen innstilles slik at det som kommer inn som en hel tømmerstokk kommer ut oppdelt i planker, sidebord, flis og fiberprodukter i en miks som i sum gir den høyeste verdiutnyttelsen av råstoffet. For å oppnå dette analyseres hver tømmerstokk med tanke på blant annet størrelse, avsmalning, vridning og kvist. Ved de mest avanserte anleggene benyttes både utvendig 3D-skanning og røntgenskanning til dette. Teknologien gir mulighet for full sporbarhet gjennom hele foredlingsprosessen fra tømmerstokk fram til ferdig trelast.

Det finnes store forbedrings- og utviklingsmuligheter i avansert dataanalyse, som kan forbedre uttakene basert på historiske målinger og resultater. Bruk av kamerasortering på justerverkene bidrar til å forbedre ressursutnyttelsen. Skurlasten blir sortert og eventuelt endekappet i en prosess som styres av en datamaskin som visuelt vurderer hver enkelt bit via kameraene. Erfaring viser at systemene gir en vesentlig lavere andel kapp og utlegg enn ved manuell sortering.

LEAN-prinsippene ligger også til grunn for driften på flere av Moelvens enheter, og har som målsetning å redusere sløsing og øke effektiviteten. Et av satsningsområdene er å visualisere realtidsoppdaterte produksjonsdata til de operatører som er involvert, slik at de på den måten får muligheten til å forbedre arbeidsprosessene direkte. LEAN er viktig også med tanke på sikkerhet på anleggene. Erfaring viser at mange arbeidsulykker skjer utenom ordinære driftssituasjoner, og det har vist seg at orden og ryddighet er et viktig risikoreduserende tiltak. Les mer om dette i kapittelet Helse, miljø og sikkerhet.

Evaluering av resultater

Ressursoptimalisering gjennom uttak av tømmerstokken er ikke kun basert på å maksimere skurgraden, men også å maksimere produktverdien. Dette er fordi markedsverdien av enkelte uttak kan variere i forhold til volumet av uttaket.

Et viktig prinsipp for Moelven er å utnytte hele tømmerstokken. Uavhengig av hvordan uttaket blir gjort påser Moelven derfor at alt restråstoff, inkludert flis og bark, blir brukt internt eller solgt. Med pelletsfabrikken på Sokna i full drift har konsernet økt den interne foredlingsgraden for restråstoffet for virksomhetene i den aktuelle geografien.

AMBISJONER

- Vi skal utnytte råstoffet optimalt.

RESULTATER

- Skurutbytte > 51 %.

TILTAK

- Oppfølging av LEAN-prosjekter og –prinsipper i konsernet.
- Oppfølging av relevante KPler for optimering av restråstoffanvendelsen.

SLIK FUNGERER ET SAGBRUK

Bli med på den bærekraftige reisen fra frø til ferdig treprodukt.

Se videoen.

Kunstig intelligens og folk gjør forskjellen – sammen

Hva skjer når man lar svaret være opp til medarbeiderne? Hos Moelven Årjäng Såg AB ble resultatet nye løsninger som forbedrer virksomheten.

Da Årjäng Såg bestemte seg for å forbedre tømmerinntaket, så medarbeiderne Stefan Karlsson og Anders Holmstrand mot ny teknologi, og en helt annen bransje. De mente at AI-teknologi, eller kunstig intelligens, fra bilbransjen, hadde gode forutsetninger for å også kunne fungere på et sagbruk.

- Med denne teknologien kan vi minske antall rotreduserte stokker med 30 prosent. Det gir mindre slitasje på maskinen og mindre kjøring for å tømme flisa som blir til overs. Vi kan også kjøre 22 stokker gjennom tømmerinntaket i minuttet, i stedet for 10. Det gir kranføreren et bedre arbeidsmiljø der han eller hun kan fokusere på å operere maskinen, mens kameraet og teknologien avgjør hvilke stokker som skal rotreduseres eller ikke, forteller Stefan.

Kameraet ble installert i årsskiftet 2020/2021 og er plassert i tømmerinntaket. Ved hjelp av kunstig intelligens kan kameraet selv styre hvilke stokker som skal reduseres og hvilke som ikke trenger det. Det er medarbeiderne Stefan og Anders som har fortalt kameraet hva det skal se etter.

- Hittil har det fungert veldig bra og det er kult å se hvor bra det jobber sammen med oss medarbeiderne her på Årjäng Såg, sier Anders Holmstand.

Se hvordan kameraet fungerer og hør Anders og Stefan fortelle om teknologien.

Vannforbruk

Hvor og hvorfor er det vesentlig?

Vann er en knapp ressurs i mange land og derfor en viktig del av vår miljøforvaltning. I Norge og Sverige er vi heldige og har store mengder vann fra naturens side, men vi bruker også store mengder, noe som legger press på vannforsyningen. Økende vannmangel i verden setter fokus på vannforbruk, også i Norge og Sverige.

I Moelven er størsteparten av vannforbruket knyttet til overrisling av tømmer og tørking av trelast. Tømmeret vannes i sommerhalvåret for å ivareta kvaliteten på tømmeret. Uten vanning er tømmeret mer utsatt for uttørking, insekt- og soppskader. Avrenningsvannet fra tømmeret inneholder stoffer som er vasket ut av barken og trevirket. Disse stoffene kan være til nytte i næringsfattig vann, men anses ofte som en ulempe og en forurensning. Historisk sett har sagbruk som regel blitt bygget i nærheten av elver og innsjøer, som både kunne tjene som transportvei og som energikilde. Moelvens sagbruk ligger i dag fortsatt nær vassdrag, og har god tilgang på vann til overrisling uten å belaste den offentlige vannforsyningen. For Moelven er det derfor avrenning og hensynet til vannstanden i vassdraget i tørkeperioder som er de viktigste årsakene til at dette er et viktig tema.

Policy og tilnærming

Moelven skal:

- Aktivt arbeide med å redusere sin lokale miljøpåvirkning gjennom fokus på kontinuerlig forbedring.
- Ikke ha noen brudd på forurensningsloven eller tilsvarende lovgivning.

Moelven er underlagt krav fra myndighetene om regelmessig overvåkning og målinger av kjemiske stoffer i overrislingsavrenningen. For å kunne drive virksomheten innenfor gjeldende lover og tillatelser følger Moelven opp dette kontinuerlig.

Evaluering av resultater

Moelven måler eget vannforbruk, og har fra 2021 etablert konsernrapportering for å kunne følge opp dette området bedre. Det samlede vannforbruket for konsernet var 2 407 508 m³. Vannet er hovedsakelig overflatevann fra innsjøer og elver. Mindre enn 2 prosent er grunnvann og omkring 10 prosent er kommunalt vann. Borevann og kommunalt vann brukes hovedsakelig til industrielle prosesser som stiller høyere krav til vannkvalitet enn det man oppnår ved å hente vann direkte fra lokale vassdrag. Dette gjelder først og fremst tørkeprosessen, hvor det tilføres vann på overflaten av trevirket som tørkes for å ha kontroll med prosessen. I tillegg brukes også vann fra kommunalt nett til drikkevann og andre ikke-industrielle prosesser. På flere av Moelvens produksjonssteder finnes automatisert klimastyrt vanning. Med klimastyrt tømmervanning overrisles tømmerlagrene med en vannmengde som gjenspeiler klimaforholdene til enhver tid. Det vil si at vanningen slår seg av for eksempel dersom det er nedbør eller om natten når luftfuktigheten er høy. Det gir lavere vannforbruk som bidrar til mindre avrenning og utvasking av ulike stoffer fra tømmeret, og dessuten redusert energiforbruk til vannpumpene.

Ferskvannskilde	Vannforbruk (m³)
Overflatevann	2 116 959
Grunnvann	40 994
Kommunalt vann	249 555
Totalt	**2 407 508**

Bildet viser en pendelmatet kammertørke på Moelven Mjøsbruket AS. Trelast stables inn i en buffersone, for deretter å transporteres inn i selve tørkekammeret på en skinnegang.
Under tørkeprosessen brukes en god del vann under oppvarmingsfasen og kondisjoneringen helt til slutt. Under oppvarmingen ønsker man å så raskt som mulig få opp temperaturen i virket uten at det begynner å tørke. Det er nemlig fare for sprekker når virke tørke for raskt når det har lav temperatur. Ved høy temperatur blir virket mer plastisk og tåler de spenningene som oppstår. Derfor sprayer man vann for å holde luftfuktigheten høy i kammeret. Når virket skal kløyves til f.eks. panel er det viktig at det er spenningsfritt. Da er det veldig effektivt med en kondisjoneringsfase når virket er ferdig tørket. Under kondisjoneringen sprayer man vann for å heve fuktigheten ytterst i virket slik at spenningene som oppstått under tørkingen reduseres. Nye tørker har moderne basingssystemer som mer effektivt fordamper vannet, slik at vi ikke bruker mer vann enn hva prosessen trenger.

AMBISJONER

- Overvåke eget vannforbruk og vannforbruket i nærmiljøet.
- Opparbeide kunnskaper om sammenhenger mellom Moelvens virksomhet og vannkretsløpet i nærområdet.
- Opparbeide kunnskap om hvor og hvordan vann brukes i egen virksomhet.
- Sette målsettinger for egen vannforvaltning.

RESULTATER

- 2 407 508 m³ vann forbrukt i 2021.

TILTAK

- Overvåking av vannforbruk på alle produksjonsenheter.
- Evaluering av ulike vannrisikoer på produksjonsstedene.
- Installering av klimastyrt tømmervanning.

VIKTIG VIKTIGERE VIKTIGST

Bærekraftige materialer

Hvor og hvorfor er det vesentlig?

I Moelvens bærekraftspolicy er det beskrevet hvordan Moelven så langt det lar seg gjøre, skal anvende naturlige råvarer som kommer fra skogen. For å sikre at disse råvarene kommer fra et ansvarlig skogbruk, kjøper Moelven sertifisert og kontrollert tømmer.

Moelven er en stor innkjøper av tømmer, og har dermed et ansvar for å bidra til et ansvarlig skogbruk. Et ansvarlig skogbruk bidrar til at skogen blir forvaltet med hensyn til grunnlaget for vedvarende bruk av skogen, inkludert hensyn til det biologiske mangfoldet i skogen samt vilkårene for å utøve friluftsliv.

Policy og tilnærming

- Moelven skal utnytte hele tømmerstokken, inkludert alle biprodukter.
- Moelven skal optimalisere råstoffutnyttelsen for å forbedre ressurseffektivitet og for å maksimere verdien av råmaterialet.
- Moelven skal benytte sertifisert råstoff fra et bærekraftig skogbruk. Alt tømmer Moelven kjøper, skal som et minimum være kontrollert i henhold til gjeldende krav for kontrollert virke fastsatt i anerkjente Chain-of-custody standarder (PEFC™ CoC og/eller FSC® CoC). I tillegg har Moelven som målsetting at en størst mulig andel av innkjøpt tømmer skal være sertifisert i henhold til anerkjente standarder for bærekraftig skogbruk (PEFC™ og/eller FSC®). Denne andelen skal som et minimum tilsvare behovet basert på konsernets omsetning av sertifiserte ferdigvarer.
- Moelven skal ikke, direkte eller indirekte, være involvert i:
  - Ulovlige avvirkninger eller ulovlig handel med tre- eller skogsprodukter.
  - Ødeleggelse av høye bevaringsverdier under skogsdrift.
  - Skogsdrift hvor hevdvunne rettigheter eller menneskerettigheter brytes.
  - Innføring av genetisk modifiserte organismer i skogsdrift.
  - Betydelig konvertering av skog til plantasjer eller ikke-skogbruk.
  - Krenkelse av ILO-kjernekonvensjonene som definert i ILO Declaration on Fundamental Principles and Rights at Work, 1998.
- Moelvens produkter skal ha miljøvurderinger og sertifiseringer som tilfredsstiller kundenes og markedets behov.

Alle selskapene i konsernets tremekaniske virksomhet er organisert- og arbeider for å oppfylle gjeldende krav for kontrollert virke, samt PEFC™ sertifisering (Programme for the Endorsement of Forest Certification) eller FSC® sertifisering (Forest Sterwardship Council) sin sporbarhetsstandard.

PEFC™ er en internasjonal NGO (ikke-statlig organisasjon) som arbeider for ansvarlig skogbruk, og utsteder sertifikater til aktører som oppfyller de kriterier som er definert. Organisasjonen promoterer ansvarlig skogsdrift gjennom tredjeparts sertifisering. Moelven er et ledd i verdikjeden i videreforedlingen av tømmeret og har dermed ansvar for sikre sporbarheten, for å kunne selge sine produkter som PEFC™-sertifisert.

FSC® er i likhet med PEFC™ også en internasjonal NGO (ikke-statlig organisasjon) som arbeider for ansvarlig skogbruk, og utsteder sertifikater til aktører som oppfyller deres krav for ansvarlig skogbruk. Forskjellen i disse to sertifiseringene ligger hovedsakelig i historien til hvordan disse ble utviklet. FSC® omfatter flere ulike standarder, blant annet, FSC® Chain of Custody (CoC) og gjeldende krav for kontrollert virke. All råvare som Moelven håndterer holder som minimum nivået til kontrollert virke.

I sertifiseringen opererer Moelven som et ledd i verdikjeden, og selskapet har dermed ansvaret for å sikre sporbarhet. Siden det ikke er gjennomførbart med sporbarhet på individnivå gjennom produksjonen, praktiserer Moelven massebalanseprinsippet (kredittkonto) for å sikre at alle produkter som selges har riktig sertifisering. Dette betyr at det ikke kan selges større volum av ferdigvarer enn det som kan produseres på grunnlag av innkjøpt mengde av tilsvarende råvare.

Det er ikke leverandøren som helhet som er sertifisert, men spesifiserte produktgrupper fra leverandøren.

Sertifiseringen kontrolleres på fakturanivå pr varelinje. Moelvens kunder finner sertifiseringsstatus for innkjøpt vare på følgeseddel og faktura.

Evaluering av resultater

100 prosent av alt tømmer Moelven kjøper inn er kontrollert i henhold til gjeldende krav for kontrollert virke. I Norge er i praksis all avvirkning PEFC™ CoC sertifisert hvor en del også er dobbeltsertifisert med både PEFC™ CoC og FSC® CoC. Kunden må da velge hvilken sertifisering som skal angis inn på konto for det gitte volum. I Sverige er prinsippene for sertifisert skogbruk annerledes enn i Norge. Omkring 65 prosent av det totale skogbruksarealet er likevel sertifisert i henhold til PEFC™ eller FSC®, og andelen øker hvert år.

Moelvens systemer for innkjøp av tømmer sikrer at det kommer fra et ansvarlig skogbruk. Moelven kjøper også inn ferdig behandlede treprodukter, som inngår i Moelven sitt sortiment. Disse produktene kjøpes fra flere ulike aktører som opererer i forskjellige land. Moelven arbeider kontinuerlig for å sikre at produktene kommer fra et ansvarlig skogbruk.

AMBISJONER

- Moelven skal bruke fornybare ressurser, og utnytte hele ressursen.
- Moelven skal benytte sertifisert råstoff fra et bærekraftig skogbruk, og ikke kjøpe råvarer fra kontroversielle kilder.
- Sertifisere råstoff fra et bærekraftig skogbruk.

RESULTATER

- 100 % av tømmeret er kontrollert i henhold til gjeldende krav for kontrollert virke og en høy andel er PEFC™ sertifisert eller FSC® sertifisert.

TILTAK

- Øke andelen sertifisert tømmer fra svensk skog til våre svenske sagbruk. Videreføre kontrollen og øke andelen sertifiserte av handelsvarer.
- Ta en aktiv rolle i utviklingen av standarder for bærekraftig skogbruk, basert på skandinavisk skog.

Foto: Sören Håkanlind

NYE MULIGHETER I GAMMEL LÅVE FRA 1937

Ved hjelp av en frittstående ny konstruksjon i limtre inne i den eksisterende låven fra 1939, har Moelven Töreboda AB bidratt til å realisere drømmen om et teaterlokale i Berättarladan i Sunne som kan brukes året rundt.

Les mer om prosjektet Loftet her.

Stina Andersson (t.v.), Karin Löfgren og Pål Engh er tre av medarbeiderne våre som bruker mulighetene og gjør en forskjell.

Mennesket i fokus

Ambisjon

Vi skal være en attraktiv og trygg arbeidsplass.

SATSNINGSOMRÅDE

Mennesket i fokus

FNs bærekraftsmål

Relevant delmål
3.9 - Innen 2030 betydelig redusere antall dødsfall og sykdomstilfeller forårsaket av farlige kjemikalier og forurenset luft, vann og jord.

Relevant delmål
4.4 - Innen 2030 oppnå en betydelig økning i antall unge og voksne med kompetanse, blant annet i tekniske fag og yrkesfag, som er relevant for sysselsetting, anstendig arbeid og entreprenørskap.

Moelvens policy

- Moelven har en målsetning om null skader, og mener at alle skader kan forebygges.
- Alle Moelvens ansatte skal gjennomføre HMS-opplæring.
- Moelven skal ha aktive medarbeidere som tar eget ansvar, utvikler sin kompetanse og bidrar med engasjement i sin arbeidshverdag.
- Moelven skal ha aktive ledere som kommuniserer og handler troverdig, fokuserer på resultat og som skaper forutsetninger for nytenkning og utvikling.

Hege Sagstuen Larsen er teamleder hos en av Europas mest moderne modulfabrikker, Moelven Byggmodul AS.

Helse, miljø og sikkerhet

Hvor og hvorfor er det vesentlig?

Folkene våre er Moelvens viktigste ressurs. Å sørge for at ingen skader seg på jobb, og kommer hel hjem har derfor avgjørende betydning for konsernet. Å skape et trygt og godt arbeidsmiljø, både psykososialt og fysisk, som gjør at sykefraværet holdes på et så lavt nivå som mulig er også svært viktig. Skader og sykdom er mest belastende for den ansatte som blir rammet, familie, venner og kolleger. For Moelven betyr fravær også at kompetanse og erfaring forsvinner, konsernet svekkes. På sikt vil høy skadefrekvens og sykefravær også gjøre konsernet til en mindre attraktiv arbeidsgiver, og det vanskeligere å rekruttere nye medarbeidere med kompetanse som Moelven trenger for å være konkurransedyktig.

Policy og tilnærming

Moelvens overordnede mål er null skader. På veien dit har vi satt noen delmål innenfor fire hovedområder: H1-verdi, H2-verdi, antall registrerte hendelser og sykefravær.

Gjennom Aktivt medarbeiderskap og Aktivt lederskap fokuserer vi på å forsterke og tydeliggjøre den enkeltes ansvar og engasjement i hverdagen for å skape en god sikkerhetskultur og et helsefremmende arbeidsmiljø.

Store deler av vår daglige verdiskaping skjer der mennesker og maskiner befinner seg på samme område. Å sørge for at samspillet mellom menneske og maskin foregår på en trygg måte, hvor ingen skader seg på jobb, har derfor høyeste prioritet. For å kunne gjøre det trenger vi kunnskap om hvilke risiko-områder som finnes rundt om i virksomhetene. Et viktig tiltak for å redusere skadefrekvensen er derfor å fokusere rapportering av farlige forhold og risikoanalyser. Når antall rapporter øker, øker kunnskapen og dermed mulighetene til å gjøre tiltak før det oppstår en ulykke.

Et trygt og godt arbeidsmiljø er også vesentlig for å redusere sykefraværet. Vi jobber systematisk med ulike former for helsefremmende aktiviteter for å forhindre sykefravær hos våre ansatte. Ved sykefravær har vi tett oppfølging av ansatte, med dialog og vurdering av restarbeidsevne. Moelven har også en helseforsikring for våre ansatte som bidrar til at de som trenger det får raskere behandling og kommer raskere tilbake i arbeid.

Systematisk forbedringsarbeid

Gjennom de siste årene har Moelven gjort store strukturelle endringer i HMS-arbeidet. Vi har fokusert på oppbygging av felles krav til sikkerhet, synlig arbeidstøy og oppfølging av entreprenører og innleide ved selskapene våre. Det systematiske HMS-arbeidet er implementert stegvis i vårt felles styringssystem for HMS, kvalitet og ytre miljø; Landax. Den 1. januar 2020 tok vi i bruk de første modulene av Landax, og gjennom 2021 har vi implementert flere moduler og jobbet med kjennskap og praktisk bruk av funksjonene hos våre ansatte.

HMS er i dag en naturlig del av virksomheten i alle deler av Moelven-konsernet. Det er første punkt på agendaen i styremøter, avdelingsmøter i selskapene og i konsernledelsen. I tillegg har Moelven satt ekstra fokus på HMS gjennom Sikkerhetskomiteen og Fagforum for HMS. I begge foraene jobber vi med aktuelle saker og konsernovergripende HMS-spørsmål, diskuterer utfordringer og deler erfaringer. Moelven deltar også i ulike HMS-fora sammen med andre bransjeaktører i Norge og Sverige. På den måten deler vi erfaringer med andre, og arbeidet for et trygt og godt arbeidsmiljø kommer en større del av samfunnet til gode.

Tekniske sikkerhetsinspeksjoner, internrevisjonsteam og kursportefølje

Vi har gjennomført tekniske sikkerhetsinspeksjoner på alle våre anlegg i 2021. Eksterne aktører er benyttet for å gjennomgå og vurdere våre anlegg og vårt utstyr, med mål om å få det så sikkert som mulig. Punktene fra inspeksjonene danner grunnlaget for hvordan vi skal sikre og trygge maskinene og utstyret vårt enda mer. Inspeksjonene ble gjennomført første halvår i 2021 og resulterte i 2382 små og store avvik. Mange av disse avvikene ble rettet umiddelbart, mens noen må man arbeide med for å utarbeide en best mulig løsning. Alle avdekkede avvik er gjennomgått av det enkelte selskapsstyre og det er avsatt betydelige midler for å lukke de avdekkede avvikene og sikre produksjonslinjene mot skader og hendelser. Dette arbeidet fortsetter ut i 2022 og 2023, med mål om å rette alle funn så snart som mulig.

I tillegg har vi etablert en internrevisjonsorganisasjon, som en støtte i det systematiske HMS-arbeidet i Moelven. 11 revisorer er utdannet og danner gruppen som skal gjennomføre revisjoner etter vår 3-årige internrevisjonsplan. Interne revisjoner er en støtte til selskapenes systematiske forbedringsarbeid, og revisorenes kunnskap om god praksis og løsninger benyttes aktivt til deling på tvers i organisasjonen.

For å legge til rette for økt læring og kunnskap om HMS blant våre ansatte, har vi utarbeidet en portefølje av ulike HMS-kurs. Syv kurs tilpasset ulike grupper av ansatte er under utarbeidelse for ferdigstillelse i første halvår 2022. Dette vil øke kompetansen og gi medarbeiderne gode verktøy for å forbedre HMS-arbeidet ytterligere.

Granskninger og rotårsaksanalyser

Andre verktøy for å øke bevisstgjøringen blant våre medarbeidere, er granskning av hendelser, gjennomføring av rotårsaksanalyser og utarbeiding av læringsark. Arbeidet med å dra lærdom av hendelser og godt HMS-arbeid på tvers av konsernet, har i en årrekke hatt høy prioritet i Moelven, men er i 2021 intensivert ytterligere. Hensikten med granskninger og rotårsaksanalyser er å sikre en kvalitetsmessig grundig og objektiv undersøkelse av hendelsen, samt sikre læring og forebyggende arbeid i hele konsernet. Granskninger skal i henhold til konsernets retningslinjer gjennomføres etter alle hendelser med en viss alvorlighetsgrad, og utføres av personell fra konsernets HMS-organisasjon. Resultatet av en granskning er et læringsark, hvor både hendelsen og forebyggende tiltak blir beskrevet. Læringsarkene er en oppsummering av granskningen som sendes ut til alle daglige ledere, samt publiseres i Moelvens interne kommunikasjonskanal, Workplace. Her har vi også en egen HMS-gruppe, hvor vi i tillegg legger ut informasjon om andre hendelser, kurs og andre kompetansehevende tiltak, samt gode historier om kollegaer som har lykkes.

Rotårsaksanalyser skal gjennomføres av selskapet selv i etterkant av alle ulykker, uavhengig av alvorlighetsgrad. Rotårsaksanalysene har til hensikt å kartlegge den bakenforliggende årsaken og gi et bedre grunnlag for å gjøre noe med den faktiske årsaken til en hendelse.

Sikkerhetskomiteen består av konsernledelsen, HMS-sjef og representanter fra de ansatte.

Fagforum HMS består av representanter fra alle divisjonene og HMS-sjef.

For at alle skal komme hel hjem hver eneste dag, må vi kontinuerlig minne hverandre om å jobbe trygt. Det fikk medarbeiderne våre noen hyggelige påminnelser om rundt omkring hos selskapene i 2021.

– Til sammen har vi gjort 8823 risikovurderinger på selskapene våre i 2021. Selskapene har jobbet utrolig godt og belyst nye risikoforhold som er håndtert og gjort trygge.

Anne Cathrine Amdahl
HMS-sjef i Moelven Industrier ASA

Videreutvikling av en god sikkerhetskultur

Gjennom handlingsplanen «HMS mot 2023» har Moelven jobbet med følgende hovedpunkter i 2021:

1. Styrke HMS-organisasjonen og organisering av HMS-arbeidet.
2. Styrke HMS-arbeidet ved utrulling av Aktiv lederskap og Aktivt medarbeiderskap.
3. Gjennomføring av risikostyring innen drift.
4. Utarbeide og implementere kurs innen HMS på alle nivåer i organisasjonen. Etablere en kursportefølje med kurs innen HMS.
5. Gjennomføre tekniske sikkerhetsinspeksjoner av produksjonsanlegg.
6. Etablere en internrevisjons-organisasjon som årlig skal undersøke etterlevelse og samsvar med interne og eksterne krav og regler på selskapsnivå.
7. Kontinuerlig forbedring og organisatorisk læring.

Vi har skapt økt engasjement og etablert tydelige roller som jobber med HMS ute i selskapene. Dette har gjort at vi har kunnet jobbe mer målrettet med de øvrige punktene i handlingsplanen, herunder nye risikovurderinger av hele organisasjonen vår. Risikovurderinger er fundamentet for et trygt og sikkert arbeidsmiljø og setter premissene for behovet for flere sikkerhetstiltak, behov for rutiner og opplæring, samt endring av arbeidsmetoder og utstyr. Alle risikovurderinger i rød kategori er gjennomgått i de lokale selskapsstyrene for ansvarliggjøring og prioritering av tiltak.

Evaluering av resultater

Skadestatistikk

Gjennom systematisk arbeid med gransking av alvorlige hendelser, bruk av systematiske verktøy som rotårsaksanalyser, klare forventninger til den enkelte medarbeider, samt godt arbeid med tiltak for å forebygge hendelser, oppnådde vi i siste halvdel av 2021 en stor nedgang i antall skader. Vi har de siste årene hatt en H1-verdi på rundt 11, men ved utgangen av 2021 kunne vi med stolthet vise til en H1-verdi på 6,9. Vi nådde også måltallet for H2.

Utvikling av antall skader 2015-2021

H1-VERDI
skader med fravær per million arbeidede timer.

H2-VERDI
skader med og uten fravær per million arbeidede timer.

Rapporteringsfrekvens

Reduksjon i antall skader henger tydelig sammen med økt rapportering av farlige forhold og nestenulykker. En stor økning i rapporteringen viser at bevisstheten blant våre medarbeidere på områder som kan utgjøre en risiko, med andre ord sikkerhetskulturen, har økt. Dette kommer også til syne gjennom skadestatistikken, hvor både skader med og uten fravær er redusert betraktelig.

I 2021 var målet 1 rapport pr ansatt/år. Antallet rapporterte nestenulykker og farlige forhold har økt fra 3843 (2020) til 7265 (2021), noe som gir en rapporteringsfrekvens på 2,2 pr ansatt/år. Dette er en gledelig økning som vi også i årene fremover vil arbeide intensivt med å bedre. Økt rapportering bidrar ved siden av å gi økt bevissthet, også til at farlige forhold kan håndteres og lukkes før det oppstår ulykker. Gjennom rapporteringssystemet vårt får vi god oversikt over trender, hvem som er berørt, mulig årsak og skadeklasse. I 2021 forekom følgende skadetyper hyppigst i vår rapporteringsstatistikk:

Skadeårsak 2020-2021

Sykefravær

Sykefraværet i 2021 var 5,6 prosent, hvorav 2,5 prosent var langtidsfravær. En del av korttidsfraværet kan knyttes direkte til fravær på grunn av Covid-19, men det er allikevel viktig å ha et økt fokus på dette området fremover. Moelven har i perioden med Covid-19 hatt tett oppfølging av selskapene og fulgt opp antall smittede, bistått med råd om tiltak og gjennomført egne retningslinjer for å redusere smittespredningen. På flere områder har Moelvens interne retningslinjer vært mer restriktive enn myndighetenes råd, og vi ser at dette i liten grad har ført til produksjonsnedgang.

Arbeidet med å redusere sykefraværet er en kontinuerlig jobb, og henger tett sammen med den ansattes trivsel, tilhørighet og tillit til kollegaer på arbeidsplassen. I 2021 er det gjennomført medarbeiderundersøkelse hos alle Moelvens selskaper og det arbeides

Hovedområder innenfor HMS	Mål 2021	Resultat 2021	Mål 2025
H1-verdi	Under 6	6,9	Under 4
H2-verdi	Under 24	21,2	Under 16
Antall registrerte hendelser	1 rapport per ansatt/ år	2,2 per ansatt/år	Over 1,2 per ansatt/år
Sykefravær	4,2 %	5,6 %	Under 4 %

– Vi nærmer oss målet om et skadefritt Moelven, men vi er ikke fornøyde før alle kommer hel hjem, hver eneste dag. Derfor fortsetter vi det fokuserte og målrettede arbeidet mot en skadefri hverdag.

Morten Kristiansen, konsernsjef

Gjennom hele 2021 har Fagforum HMS kåret månedens HMS-helt. Dette er medarbeidere som er et godt HMS-forbilde og som har bidratt litt ekstra for et godt arbeidsmiljø, god sikkerhet eller helse på arbeidsplassen. Her er fire av dem:

Kamila Rutkowska
Logistikksjef,
Moelven Langmoen AS

Blant en av mange aktiviteter har Kamila startet en egen hjelm-kampanje for å sikre at trucksjåførene - som sørger for at hele Norge har nok varer til å pusse opp hjemme og bygge terrasser - alltid utfører jobben trygt.

Charlotte Lund
Produksjonsmedarbeider,
Moelven Byggmodul AB

Charlotte har lært de ansatte i Moelven Byggmodul Kil om Aktivt medarbeiderskap med stor suksess! Hun jobber aktivt for å fange opp spørsmål som gjelder det sosiale arbeidsmiljøet, for at alle skal trives bedre på jobb.

Leif Haglundh
Kvalitet, sikkerhet og prosjekt,
Moelven Lovene AB

Uansett hvor mye det er å gjøre på andre områder, setter han alltid HMS-spørsmålene øverst på agendaen. Han bidrar også til resten av organisasjonen med en positiv ånd, stort engasjement og tydelige krav.

Petra Magnusson
Sagverksoperatør,
Moelven Årjäng Såg AB

Petra er et forbilde som tør å ta plass og sette fokus på sikkerheten på Moelven Årjäng Såg AB. Det er orden rundt henne, og hennes positive holdning bidrar til et godt arbeidsmiljø.

Her kan se flere fremragende HMS-helter i Moelven.

Helsevennlig kjemikaliebruk

Hvor og hvorfor er det vesentlig?

Moelven bruker kjemikalier i sin produksjon både for å øke levetiden til enkelte produkter og materialer, for å øke foredlingsgraden og forenkle videre bearbeiding og vedlikehold av produktene. Enkelte av kjemikaliene som benyttes kan ha en påvirkning på helse og miljø ved direkte kontakt i produksjonsfasen, men ved riktig bruk skal de ikke utgjøre noe fare hverken i produksjonsfasen eller i bruksfasen.

Dette er et vesentlig tema for Moelven, da kjemikaliene kan innebære en risiko ved ukorrekt håndtering. Det er også et tema mange kunder og forbrukere er opptatt av. Det er derfor viktig for Moelven å informere åpent og tydelig om bruken av disse kjemikaliene for å bidra til å sikre korrekt bruk av produktene samt å skape trygghet hos sluttbrukerne.

Policy og tilnærming

Det finnes en rekke lover og forskrifter knyttet til kjemikaliebruk, enten det gjelder håndtering under produksjonsprosessen eller egenskapene til de ferdige produktene. Det er spesielt ett EU-direktiv som er gjeldende for Moelvens produkter, «Construction Products Regulations» (CPR), men også «Registration, Evaluation, Authorisation and Restriction of Chemicals» (REACH) og «Biocidal Products Regulations» (BPR) er relevante. Disse regulatoriske kravene er innarbeidet i Moelvens prosedyrer, og alle produktene som Moelven produserer skal følge kravene som fremkommer av disse direktivene.

Sikkerhet knyttet til håndtering av kjemikalier i produksjonsprosessene inngår som et punkt ved risikogjennomganger og HMS-revisjoner ved enhetene. I tillegg regulatoriske og sikkerhetsmessige hensyn, har Moelven egne målsettinger knyttet til utvikling og forbedringsarbeid. Disse er rettet mot følgende hovedområder:

- **Kompetanse**
  Kontinuerlig kompetansebygging er nødvendig for å sikre at Moelven ikke bare er i stand til å håndtere og benytte kjemikalier korrekt, men også for å kunne ta de riktige valgene med tanke på hvilke kjemikalier som benyttes i dag og i fremtiden.
- **Prioritering av miljøvennlige kjemikalier**
  Der hvor det finnes miljøvennlige alternativer skal disse prioriteres så langt det er mulig.
- **Produktutvikling**
  Ved utvikling og innovasjon skal det aktivt søkes og utredes miljøvennlige alternativer.

Evaluering av resultater

Kjemikaliene og behandlingsproduktene som omfattes av bærekraftsrapporteringen er valgt ut på bakgrunn av forbruk, potensiell helsepåvirkning, og interessent- og vesentlighetsanalysen. I 2021 økte produksjonsvolumene innen overflatebehandling, limtre og osmo noe som er hovedårsaken til økningen i kjemikaliebruken innen disse områdene. Produksjonen av impregnerte og brannimpregnerte produkter var noe lavere enn i 2020.

Impregnering

KREOSOT

Moelven Limtre har i mer enn 30 år utviklet, produsert og montert store bærekonstruksjoner i limtre. Limtre til bruer produseres i hovedsak med impregnert furu. I enkelte tilfeller impregneres bruene i tillegg med kreosot etter at all bearbeiding er ferdig. Dette skjer etter ønske fra kunden og gjennomføres i egnet trykktank av underentreprenører. Kreosot er et destillasjonsprodukt av steinkulltjære, og kreosotimpregnert limtre vil derfor lukte tjære. Behandlingen gir meget god holdbarhet og tilfredsstiller Statens Vegvesen sitt krav om at bruer skal ha 100 års levetid med et minimum av vedlikehold.

Kreosot kan være helseskadelig. Risikoen er først og fremst til stede under håndtering av bjelker utendørs, siden faren øker ved eksponering gjennom hudkontakt i kombinasjon med sollys. Moelven krever derfor at alle som arbeider med og i nærheten av kreosot bruker solkrem og beskyttende arbeidstøy for å redusere helserisikoen. Direkte hudkontakt med kreosot skal unngås. Det er også knyttet andre helserisikoer og miljørisikoer til kreosot, men i den mengde og med det bruksområdet stoffet har i forbindelse med limtrebruer er disse risikoene minimale.

CU-IMPREGNERTE PRODUKTER

Cu-impregnering inneholder kobber (Cu), et grunnstoff som finnes naturlig i jordsmonnet. Både for mennesker, høyerestående dyr og mange planter er kobber et livsnødvendig sporgrunnstoff. Det er kobber i kontakt med oksygen og fuktighet som gir trykkimpregnerte materialer den karakteristiske grønnfargen. I form av løselige salter virker kobber allerede i små mengder som en gift på lavere organismer som alger, sopp og bakterier, noe som gir materialene den meget gode motstandsdyktigheten mot råte.

Små mengder av kobbersaltene i trykkimpregnert tre vil vaskes ut under bruk. Dette vil binde seg til det øverste jordlaget der konstruksjonen står og forbli der, lite tilgjengelig for planter, dyr og mennesker. Overflatebehandling med en terrassebeis eller olje vil redusere denne utvaskingen.

For å ivareta menneskelig sikkerhet i konstruksjoner, holdbarhet og miljø, er Moelven er opptatt av riktig bruk av tre på rett sted. På den måten kan mengden kjemikalier som benyttes hele tiden minimeres. Som avfall skal Cu-impregnert tre leveres til godkjent mottak, som annet behandlet treavfall, for eksempel kommunens miljøstasjon.

AMBISJONER

- Moelven skal prioritere helse- og miljøvennlige kjemikalier der hvor det er mulig.
- Ansatte skal ikke håndtere kjemikalier uten å ha fått tilstrekkelig opplæring og informasjon om hvordan dette skal gjøres på en sikker måte samt prosedyrer ved eventuelle ulykker.
- Moelven skal arbeide aktivt for å finne miljøvennlige substitutter for stoffer som kan påvirke mennesker og miljø på en negativ måte.
- Moelven skal arbeide aktivt for å fjerne produkter og stoffer som inneholder CMR-stoff både i produksjon og handelsprodukter.

RESULTATER

- Hovedgruppene av kjemikalier er kartlagt og omfattet av rapporteringsrutiner.
- Kjemikaliekartotek finnes på alle steder hvor kjemikalier håndteres.

TILTAK

- Kompetansebygging med tanke på både HMS og produkt-/prosessutvikling.
- Kontinuerlig arbeide for å minimere bruken, samt utrede alternativer.
- Kontinuerlig kvalitetssikre og eventuelt oppdatere produktenes FDV- og HMS-dokumentasjon, og sikre at ansatte er kjent med hvor disse finnes tilgjengelig.
- Risikovurderinger der hvor kjemikalier håndteres og implementering av korrigerende tiltak ved behov.
- Regelmessige målinger og risikovurderinger for å forhindre og forebygge mot mulige negative påvirkninger på mennesker og miljø.
- Fortsette arbeidet med kartlegging av kjemikalier i produksjonsprosesser og produkter.

Navn	Beskrivelse	2021	2020
Impregnerings-væske (liter)	**Bruksområde:** Gir motstandsdyktighet mot fukt, råte og angrep av sopp og øker levetiden til produktet. **Potensielle helsekonsekvenser:** Moelvens Cu-impregnerte produkter inneholder grunnstoffet kobber (Cu). Utover dette inneholder produktene ikke tungmetaller. Såkalt royalbehandling skjer ved at Cu-impregnerte produkter tørkes, for deretter å «kokes» i farget linolje. Moelven leverer også noe limtre basert på TMF-impregnerte materialer. Impregneringsvæsken inneholder ikke tungmetaller og består av organisk nedbrytbare antifungicider – soppdrepere. Det er ikke påvist negative helsekonsekvenser ved riktig bruk av de trykkimpregnerte produktene som leveres av Moelven.	1 151 778 (Cu) 20 650 (TMF)	1 215 948 (Cu) 22 420 (TMF)
Maling, grunning og beis (liter)	**Bruksområde:** Maling, grunning og beis er både estetisk pent og gir motstandsdyktighet mot fukt, råte og angrep av sopp og øker levetiden til produktet. **Potensielle helsekonsekvenser:** Industriell påføring av maling, grunning og beis gjøres mer effektivt og i et tryggere miljø sammenlignet med maling etter installasjon. Dette reduserer risikoen for helsepåvirkning, samtidig som håndteringen av søl og avfall kan gjøres med effektiv.	1 658 057	1 535 732
Brannimpreg-nering (liter)	**Bruksområde:** Moelvens unike Fireguard-impregnering gir motstandsdyktighet og passiv beskyttelse mot brann. Brukes på både innvendige og utvendige produkter. **Potensielle helsekonsekvenser:** Produktet er dokumentert som et miljøvennlig impregneringsmiddel, fyller kravene til EUs Byggevaredirektiv og avfallshåndteres som vanlig behandlet trevirke. Det utåndes ikke helsefarlige kjemikalier under bruk eller ved brann.	21 266	25 792
Lim (kg)	**Bruksområde:** Lim brukes som bindingsmiddel i mange produkter, for eksempel limtre. Moelven bruker hovedsakelig MUF (melamin-urea-formaldehyd) og noe PRF (fenol-resorcinol-formaldehyd) i limtre. Alt limtre merkes etter hvilken type lim som er brukt. **Potensielle helsekonsekvenser:** Moelven bruker i stor grad lim produsert av olje som ikke stammer fra fossile kilder, og som dermed har lav miljøpåvirkning. Ved riktig bruk av limtre er det ingen helsekonsekvenser for brukeren.	6 654 604	6 303 805
Royalimpreg-nering (liter)	**Bruksområde:** Royalimpregnert trevirke er trevirke som er behandlet med en kombinasjon av trykkimpregnering med vannløselige midler og en oljebehandling der trevirket kokes i olje. Dette bidrar til materialer av høy kvalitet, med lite vedlikeholdsbehov og lang varighet. **Potensielle helsekonsekvenser:** Royalbehandling skjer ved at Cu-impregnerte produkter tørkes, for deretter å «kokes» i farget linolje. Det kan derfor inneholde kobber. Det er ikke påvist negative helsekonsekvenser av riktig bruk av linolje og de trykkimpregnerte produktene.	45 992	63 951
Osmo (liter)	**Bruksområde:** Osmo er et trebehandlingsprodukt basert på naturlige olje og vokser. Oljen trenger inn i treet og beskytter fra innsiden. Voksen lager en elastisk, mikroporøs overflate som beskytter treet mot utvendig påvirkninger, og på den måten bevarer treet sitt naturlig utseende og blir beskyttet. **Potensielle helsekonsekvenser:** Det er ingen kjente potensielle helsekonsekvenser i bruk av Osmo. Det består av solsikke, soya, linse og tistelolje, og er godkjent for bruk i kontakt med næringsmidler.	10 538	8 580

Mangfold og likestilling i Moelven

I Moelvens strategiplan er det nedfelt at vi skal jobbe for å bygge en kultur som fremmer mangfold gjennom inkludering, med ekstra fokus på likestilling.

En av målsettingene for utviklingen framover er å øke andelen kvinner i ledende stillinger. For å nå dette målet må vi se forbi det opplagte – selve rekrutteringsprosessen – og tenke på hvordan vi kan gjøre vår industri attraktiv for kvinner med den rette kompetansen. Gjennom 2021 er det rekruttert flere kvinner i ledende posisjoner i Moelven.

Moelvens etiske regler fastslår at vi skal ha en inkluderende arbeidskultur og arbeide aktivt for et godt arbeidsmiljø preget av likeverd og mangfold. Det aksepteres ingen form for trakassering eller diskriminering på grunnlag av kjønn, hudfarge, religion, alder, uførhet, seksuell legning, politisk overbevisning, nasjonal eller etnisk opprinnelse eller andre forhold. Dette har vært Moelvens holdning i en årrekke, og det er etablert retningslinjer og internkontrollrutiner for å sikre at dette etterleves.

Et av tiltakene er krav om gjennomføring av en anonym medarbeiderundersøkelse i alle konsernets selskaper hvert år. Det finnes også etablerte varslingsrutiner som gjør det mulig for alle medarbeidere å varsle anonymt om brudd på lover, regler, konserninterne retningslinjer eller andre kritikkverdige forhold.

I 2021 ble Moelvens medarbeiderundersøkelse videreutviklet, mye på grunnlag av kunnskap og erfaringer fra prosessen med aktivt medarbeiderskap og aktivt lederskap. Den reviderte medarbeiderundersøkelsen ble gjennomført ved samtlige enheter i konsernet i november 2021. Medarbeiderundersøkelsen inngår som en del av årshjulet i konsernets HR-strategi og styrker kartleggingen av krenkende handlinger og medarbeidernes mulighet til å si ifra om de utsettes for dette.

Data fra medarbeiderundersøkelsen analyseres og danner et viktig grunnlag for risikovurderinger og planleggingen av det videre arbeidet for å sikre likestilling og ikke-diskriminering.

Lovgivningen i Norge og Sverige pålegger selskaper av en viss størrelse å gjennomføre lønnskartlegginger med fokus på lønnsforskjeller mellom kjønn for likt arbeid. Kartleggingene gjennomføres for de enhetene som omfattes av regelverket og publiseres i selskapenes årsberetninger. Tabellen nedenfor viser resultatene fra kartleggingen som er gjennomført for 2021 i konsernets morselskap, Moelven Industrier ASA:

Kjønnsrepresentasjon i selskapet	Kvinner	Menn	Total
Styremedlemmer	2	5	7
Ansatte	35	45	80
Midlertidig ansatte	5	12	17
Deltidsansatte	3	5	8
Andel	43,8 %	56,3 %	100%
Sykefravær	3,14 %	3,35 %	
Fravær pga. syke barn (dager)	9	2	11
Foreldrepermisjon (dager)	129	60	189

Kvinners lønn som andel av menns (etter stillingsnivå)	2021
1 - Konsernledelsen	1)
2 - Direktør stab/støtte	
3 - Mellomledere med personalansvar	2)
4 - Mellomledere med fagansvar	92 %
5 - Funksjonærer	2)
6 - Drift	2)
7 - Traineer/Lærlinger	106 %

Andel kvinner fordelt på stillingsnivå	2021
1 - Konsernledelsen	25 %
2 - Direktør stab/støtte	0 %
3 - Mellomledere med personalansvar	20 %
4 - Mellomledere med fagansvar	48 %
5 - Funksjonærer	50 %
6 - Drift	80 %
7 - Traineer/Lærlinger	29 %

Lønnsforskjellene som er avdekket gjennom kartleggingen er konsistente med det som må påregnes med de forskjeller i fagområde og utdanningsnivå som ligger innenfor de ulike stillingskategoriene.

1) Ref. konsernets årsrapport note 26.3

2) Informasjon ikke offentliggjort av hensyn til personvern.

Hils på fire av de dyktige damene i Moelven

Vi er stolte av de dyktige damene i Moelven som bruker mulighetene og står på for å levere hver eneste dag. Vi har snakket med fire av dem og hørt hva det kuleste med jobben deres er. Det er ingen tvil om at det finnes mange spennende muligheter i selskapene våre, og vi gleder oss til å ta imot flere kvinnelige medarbeidere i fremtiden!

Som prosessingeniør har jeg fått mulighet til å treffe mennesker i ulike deler av Moelven og lære av deres erfaringer og kunnskap om industrien.

Lisa Nilsson
Prosessingeniør

Det kuleste med jobben min er de varierte arbeidsoppgavene og den unike erfaringen med bærekraftsarbeid i et større konsern.

Marianne Jevne Berge
Trainee

Det morsomste jeg har gjort på jobben må være å blant annet bygge opp tralletorget slik det er i dag. Tralletorget har ferdige kit til elementstasjonene.

Ingrid Vetlesen Jensen
Produksjonsmedarbeider

Jeg jobber på råsorteringen og trives som fisken i vannet. Vi roterer på tre ulike steder på råsorteringen og ingen dag er lik. Det er det som er spennende med å jobbe i Moelven.

Hajrija Hodzic
Sagbruksoperatør

Lisa Nilsson er prosessingeniør hos Moelven Industrier AB.

Fagansvarlig for medarbeider- og lederutvikling i Moelven, Terje Melheim, har gjennomført aktivt medarbeiderskap med konsernets medarbeidere.

Medarbeiderne gjør forskjellen

Gjennom 2021 fikk medarbeiderne i Moelven gjennomføre aktivt medarbeiderskap. Kulturarbeidet er styrkebasert med en dialogduk som baserer seg på spørsmål innenfor områdene "jeg tar eget ansvar, jeg bidrar med engasjement og jeg utvikler virksomheten, meg selv og andre."

Dette løfter mange gode forbedringsforslag og medarbeidernes mulighet for å gjøre en forskjell og fremme positive bidrag i egen arbeidshverdag.

For å støtte medarbeiderne i sitt aktive medarbeiderskap har også lederne gjennomført aktivt lederskap, hvor de jobber med å kommunisere og handle troverdig, å være resultatorientert og å legge til rette for utvikling og nytenking.

...og så da?

For å kunne følge opp og måle områdene i både medarbeiderskapet og lederskapet gjennomførte Moelven i 2021 for første gang en felles medarbeiderundersøkelse for hele konsernet. Medarbeiderundersøkelsen er utviklet på skuldrene til medarbeiderskapet og lederskapet. Undersøkelsen gir mulighet for å følge opp områder som må styrkes, og Moelven vet hvilke områder medarbeiderne trekker frem som styrker.

Folkene våre og kompetansen de besitter er Moelvens viktigste ressurs. Derfor har vi hele tiden fokus på å profesjonalisere lærlingene og traineene våre, videreutdanne medarbeiderne våre og skape gode ledere. Ved å sette kompetanseutvikling i en strategisk sammenheng, utvikler vi både virksomheten, oss selv og andre.

Bli bedre kjent med noen av våre traineer.

Slik utvikler Moelven Byggmodul AS framtidens medarbeidere.

Hvordan gjennomførte vi medarbeiderskapet?

Det kan du se her.

Tar ansvar sammen med SOS-barnebyer

Sammen med SOS-barnebyer fortsetter Moelven å gi barn og unge muligheter i noen av verdens fattigste land.

For andre året på rad støtter Moelven SOS-barnebyer med en halv million kroner.

– I Moelven er folka våre det viktigste vi har. Det er de som gjør forskjellen, og det samme gjelder for barna i SOS-barnebyer. Ved å gi barn og unge muligheter, bidrar vi til at de kan endre verden. Det er vi stolte og glade for å få være en del av, sier konsernsjef Morten Kristiansen i Moelven Industrier ASA.

Flere barn vil vokse opp som sitt sterkeste jeg

– Vi er kjempeglade for at Moelven har valgt å forlenge samarbeidet med SOS-barnebyer. Det vil fortsette å utgjøre en stor forskjell i livet til disse barna. Sammen gir vi flere barn muligheten til å vokse opp som sitt sterkeste jeg, sier Sara Wässström, Strategic Partnership Manager i SOS-barnebyer Sverige.

I desember bygde Moelven hjem av pepperkakedeig

Treverk ble byttet ut med pepperkakedeig da medarbeiderne i Moelven bakte pepperkakehus til inntekt for SOS-barnebyer. – Nå kan vi overrekke 33 420 kroner til barn som trenger det, smiler sponsoransvarlig Torgeir Berg.

I desember ble det satt i gang en juledugnad blant Moelvens medarbeidere. For hvert pepperkakehus de lagde, donerte Moelven 250 kroner til SOS-barnebyer. Her var det også mulig å donere en valgfri sum dersom julebaksten ikke var deres sterke side.

Målet om å samle inn 25 000 kroner ble nådd med god margin; i løpet av desember ble det nemlig bakt, vippset og swishet for 33 420 kroner.

– Engasjementet viser god givervilje, sier Berg. Bidragene går til å støtte SOS-barnebyer i deres arbeid for å gi barn som risikerer å stå uten et hjem en trygg oppvekst.

Skaper samhold

I tillegg til å støtte en god sak har kampanjen også hatt en positiv effekt på arbeidsmiljøet.

– Vi ser at flere har gått sammen om pepperkakehusbyggingen som en felles aktivitet, sier HMS-sjef Anne Cathrine Amdahl.

Blant mer tradisjonelle pepperkakehus, var det også noen bidrag som skilte seg ut. Samtlige medarbeidere imponerte med blant annet sagbruk, Mjøstårnet og modulbygg i pepperkakedeig.

– Medarbeiderne i Moelven har mye byggeteknisk kompetanse, så da ble det jo naturlig å ta med verktøykassa til kjøkkenet, spøker Amdahl.

Bidragene kommer i tillegg til Moelvens årlige bidrag på en halv million kroner.

Mange av våre virksomheter er viktige hjørnesteinsbedrifter på mindre steder, både i Norge og Sverige. Moelven Østerdalsbruket AS på Koppang er en av dem.
Foto: Hans Haug

Lokale verdier

Ambisjon

Vi skal skape flere grønne arbeidsplasser

SATSNINGSOMRÅDE

Lokale verdier

FNs bærekraftsmål

Relevant delmål

8.2 - Øke den økonomiske produktiviteten gjennom diversifisering, teknologisk modernisering og innovasjon, blant annet med vekt på lønnsomme og arbeidsintensive sektorer.

8.8 - Beskytte arbeiderrettigheter og fremme et trygt og sikkert arbeidsmiljø for alle arbeidstakere, herunder arbeidsinnvandrere og særlig kvinnelige innvandrere, samt arbeidstakere i vanskelige arbeidsforhold.

Moelvens policy

- Moelven skal være en naturlig del av lokalsamfunnet, og bidra til økonomisk verdiskaping.
- Moelven skal aktivt arbeide med å redusere sin lokale miljøpåvirkning gjennom et fokus på kontinuerlig forbedring.
- Moelven skal ikke ha noen brudd på forurensingsloven eller tilsvarende lovgivning.
- Moelven skal ha en inkluderende arbeidskultur og skal arbeide aktivt for å sørge for et godt arbeidsmiljø som er preget av likeverd og mangfold. Vi aksepterer ingen form for trakassering eller diskriminering på grunnlag av kjønn, hudfarge, religion, alder, uførhet, seksuell legning, politisk overbevisning, nasjonal eller etnisk opprinnelse eller andre forhold.

VIKTIG VIKTIGERE VIKTIGST

Lokalmiljø

Hvor og hvorfor er det vesentlig?

Moelven har nærmere 30 forbrenningsanlegg som produserer termisk bioenergi både til egen industriproduksjon og videresalg til eksterne kunder. Energi produsert ved forbrenning av tre og flis inngår i et langt mer kortsiktig karbonkretsløp enn energi fra fossile energikilder, og defineres derfor som fornybar energi. Moelven dekker i overkant av 2/3 av energibehovet til industrivirksomheten med egenprodusert, fornybar energi. Dette er sammen med den naturlige karbonlagringen i produktene, de viktigste årsakene både til konsernets høye råstoffutnyttelse og klimafordelene til tre som byggemateriale. Bioenergiproduksjonen har likevel en påvirkning på lokalmiljøet, blant annet ved utslipp av svevestøv, NOx og CO.

Moelven påvirker også lokalmiljøet gjennom for eksempel varetransport til og fra våre industrier og støy fra anleggene. Det brukes også mye vann brukes til overrisling av tømmer, for at tømmeret ikke skal tørke ut og bli skadet under lagring. Vannet til overrisling hentes som hovedregel fra tilliggende vassdrag. Både vannforbruket og avrenningen har betydning for miljøet, og er underlagt lokale reguleringer.

Policy og tilnærming

Moelven påvirker lokalmiljøet gjennom aktiviteter som energiproduksjon i forbrenningsanlegg, transport, avfallshåndtering og vannforbruk. Moelvens bærekraftspolicy uttrykker tydelig at

- Moelven skal være en naturlig del av lokalsamfunnet, og bidra til økonomisk verdiskaping.
- Moelven skal aktivt arbeide med å redusere sin lokale miljøpåvirkning gjennom et fokus på kontinuerlig forbedring.
- Moelven skal ikke ha noen brudd på forurensningsloven eller tilsvarende lovgivning.

Evaluering av resultater

Moelvens bioenergianlegg varierer i størrelse mellom 1 MW og 15 MW, med et snitt på cirka 6 MW. Disse forbrenningsanleggene bruker i hovedsak biomasse for å produsere bioenergi.

Det gjøres årlig en kartlegging av konsentrasjon av vesentlige avgasser og støv. Ved noen anlegg skjer dette ved kontinuerlig måling, og ved andre anlegg ved punktmålinger tatt på ulike perioder av året. Det vil derfor være en naturlig variasjon i disse, og det gir liten verdi å analysere tallene samlet. Oppfølging skjer basert på lokale data. Høye CO-verdier kan være et tegn på at forbrenningsprosessen ikke er optimalisert, og en reduksjon anses derfor som svært viktig både fra et miljø- og et finansielt perspektiv.

Reduksjonen i antall bioenergianlegg og total kapasitet fra 2020 til 2021 skyldes salget av konsernets andel på 51 prosent i Moelven Telemarksbruket AS med virkning fra 4. januar 2021.

Forbrenningsanlegg	2021	2020
Forbrenningsanlegg – total installert kapasitet [MW]	173	176
Gjennomsnittlig kapasitet per anlegg (Kjel 1 + Kjel 2) [MW]	6	6
Antall rapporterte kjeler	29	30

Foto: Mattias Blomqvist

MOELVEN TAR ANSVAR

Moelven-selskapene finner du ofte utenfor de store byene og tettstedene. Mange av våre virksomheter er viktige hjørnesteinsbedrifter på mindre steder, både i Norge og Sverige. Derfor er det viktig for oss å bidra til levende lokalsamfunn. I april 2021 bidro Moelven Notnäs Ransby AB med økonomisk støtte til den «Stora vårstädningen» i Sunne og Sysslebäck. Det gjorde at 280 barn og unge fra lokale idrettslag fikk muligheten til å samle inn 2,5 tonn søppel i nærmiljøet. Det er vi glade for å være en del av!

AMBISJONER

- Redusere emisjoner av NOx, SOx og CO.
- Arbeide aktivt for kontinuerlig forbedring av vårt lokale miljøavtrykk.

RESULTATER

- Ingen brudd på forurensningsloven eller tilsvarende lovgivning i 2021 som har ført til bøter.

TILTAK

- Ytterligere utvide kartleggingen av lokal miljøpåvirkning, samt etterlevelse av gjeldende lover, forskrifter og tillatelser knyttet til miljøpåvirkning.

Økonomisk verdiskaping i lokalsamfunnet

Hvor og hvorfor er det vesentlig:

Trygge arbeidsplasser, et godt og rettferdig sosialt system innen helse, utdanning og velferd, og en velfungerende infrastruktur i samfunnet er viktig for oss alle. I Skandinavia har vi generelt en høy levestandard, høyt utdanningsnivå og god velferd. Dette er et resultat av et fellesskap, hvor privat næringsliv er en viktig bidragsyter gjennom å bidra til sysselsetting og gjennom betaling av skatter og avgifter.

Moelven er en vesentlig bidragsyter i mange av lokalsamfunnene konsernet driver virksomhet. Hvordan konsernets virksomhet drives og utvikles har direkte ringvirkninger i nærmiljøet i form av arbeidsplasser, inntekter for kommunen og sysselsetting for annen virksomhet. Samtidig er Moelven avhengig av gode relasjoner til lokalsamfunnet, for å tiltrekke seg de rette menneskene slik at konsernet kan utvikle seg og vokse med mulighetene.

Policy og tilnærming

Moelvens operative virksomhet består av 33 juridiske enheter fordelt på 41 produksjonssteder i Norge og Sverige. Felles for de fleste av produksjonsselskapene, er geografisk plassering i rurale områder med tett tilknytning til skogen og skognæringen. Bedriftene er ofte viktige hjørnesteinsbedrifter i sine områder. Moelven legger vekt på å gjøre lokale innkjøp der vi kan, og å skape lokale arbeidsmuligheter.

Gjennom organiseringen som juridiske enheter skapes ringvirkninger i økonomien lokalt gjennom selskapenes verdiskaping og skatte- og avgiftsbetaling, gjennom innkjøp av varer og tjenester som igjen gir næringsgrunnlag for andre virksomheter, og ikke minst gjennom å være en trygg og forutsigbar arbeidsplass.

Evaluering av resultater

Ved å benytte beregningsnøkler for samfunnsbidrag kan en bedrifts samfunnsbidrag estimeres på grunnlag av omsetning, varekostnad, lønnskostnad, samt skatte- og avgiftsbetalinger korrigert for offentlige tilskudd. 2021 ble et rekordår for Moelven, med et driftsresultat rett i underkant av NOK 3 mrd. Den samlede verdiskapingen for Moelvens norske virksomheter i 2021 var NOK 3 231 mill, og for de svenske NOK 3 528 mill. Med konsernets 3 312 ansatte har våre for mange av sine lokasjoner vært en vesentlig bidragsyter. Resultat før skatt for konsernet ble hele NOK 2 991 mill. Resultatforbedringen er hovedårsaken til økningen av samfunnsbidraget sammenlignet med fjoråret.

Beregningsgrunnlaget for Moelvens samfunnsbidrag i Norge og Sverige er regnskapsinformasjon fra Moelvens norske og svenske selskaper. Siden de to landene har ulike skatte- og avgiftssystemer, er det naturlig nok en viss usikkerhet knyttet til tallene. Beregningen viser kun de direkte skatter og avgifter som konsernet tilfører. Modellen tar ikke med sekundær- og tertiæreffekten (ringvirkningene) som Moelven bidrar med, og er derfor et nøkternt anslag for det samlede samfunnsbidraget.

Moelven Østerdalsbruket AS er lokalisert på Koppang i Østerdalen i Norge. Selskapet hadde 61 ansatte ved utgangen av 2021. Selskapet bidro med NOK 13,7 mill. i samfunnsbidrag gjennom året. Det betyr at Moelven Østerdalsbruket bidrar med ca. 23 lærerstillinger i grunnskolen eller tilsvarende 56 barnehageplasser for kommunen. Med et innbyggertall i fjerde kvartal 2021 på 2 318 personer (SSB), er det ingen tvil om at selskapet er en vesentlig bidragsyter i lokalsamfunnet.

	Moelven Østerdalsbruket AS	Norge	Sverige	Konsern
Driftsinntekter	325	7 804	8 262	14 872
Verdiskaping		3 231	3 528	7 308
Antall ansatte	61	1 705	1 578	3 312
Selskapsskatt*	1	320	317	643
Sum innbetalt AGA	2	119	214	333
Innbetalt skatt på lønn	9	202	284	494
Offentlige tilskudd	-1	-2	-4	-6
Skatte- og avgiftsbidrag	14	639	811	**1 464**

*Betalbar skatt basert på årets resultat

AMBISJONER

- Sikre trygge arbeidsplasser i lokalsamfunnet.

RESULTATER

- Beregnet skatte- og avgiftsbidrag på NOK 1.464 mill i 2021.

TILTAK

- Skape sikre og trygge arbeidsplasser som bidrar positivt i lokalsamfunnet og til å bygge en bærekraftig fremtid i tre.

Hva kan skatte- og avgiftsbidraget fra Moelven gi?

Lærere
2 506

Utdanningsplasser og investering i kunnskap
28 972

Barnehageplasser
5 994

Konsernets totale skatte- og avgiftsbidrag
1,46 mrd.

Hvor mye konsernet bidrar med er beregnet med utgangspunkt i tall for gjennomsnittlig årslønn for lærere (SSB), stipendstøtte for heltidsstudenter i Norge (Lånekassen) og snittpris per barnehageplass for barn fra 0-2 år (udir).

MOELVEN SKOG SKAPER 500 ARBEIDSPLASSER

I Värmland, Dalarna, Örebro og Västra Götaland sysselsetter Moelven Skog AB til sammen rundt 500 årsverk. Rundt 80 er egne ansatte, mens resten er innleide skogforvaltningsarbeidere, skogbruksplanleggere, tømmerbilsjåfører og skogsmaskinsjåfører. Med sin virksomhet er Moelven Skog med på å opprettholde levende lokalsamfunn, samtidig som vi er avhengig av at folk bor og jobber på de mindre stedene for at vi skal kunne tilby våre tjenester til skogeierne. Sammen skaper vi lokale verdier!

Tidenes investeringsløft skaper lokale verdier

I juni ble det kjent at Moelven skal modernisere og videreutvikle kapasiteten ved Moelven Edanesågen AB og Moelven Valåsen AB. Til sammen skal konsernet investere for over 600 millioner svenske kroner på de to sagbrukene de kommende årene.
Med sine rundt 800 innbyggere betyr investeringen særlig mye for det lille tettstedet Edane i Arvika kommune. Når prosjektet står ferdig i løpet av første halvår i 2024, vil Moelven Edanesågen få en betydelig økning i produksjonskapasiteten. Det vil igjen bidra til levende lokalsamfunn og økt konkurransekraft.

Les mer om investeringene.

En pålitelig partner

Hvor og hvorfor er det vesentlig?

«Vi leverer» er en av våre grunnverdier. Med det mener vi at Moelven er hel ved og vi holder det vi lover. For å være i stand til å leve opp til vår misjon – Moelven høster råvarer fra skogen og skaper produkter og løsninger som verden trenger – er vi avhengig av at omverdenen og våre ulike interessentgrupper har tillit til oss som samfunns- og næringslivsaktør. Vi bygger tillit gjennom samarbeid og kommunikasjon med alle rundt oss. Dette ligger også til grunn for bærekraftsarbeidet og kommunikasjonen omkring hvordan vi påvirker omverdenen.

Moelven anser antikorrupsjonsarbeid og overholdelse av konkurranselovgivning å være en vesentlig del av arbeidet for å oppnå en langsiktig bærekraftig utvikling. Dette minimerer risikoen for å komme i en situasjon som påvirker omdømme eller økonomi negativt.

Policy og tilnærming

Konsernstyret har behandlet og godkjent retningslinjer innen følgende områder som er relevante for dette temaet:

- Overholdelse av konkurranselovgivningen
- Åpen bedriftskultur og rutiner for varsling av kritikkverdige forhold
- Overholdelse av EUs forordning om personvern
- Etikk
- Bærekraft

Antikorrupsjon og etikk er en sentral del av Moelvens konsernstrategi. Et godt og pålitelig omdømme er avgjørende for vår forretningsvirksomhet og skal sikre troverdighet overfor våre kunder, leverandører, långivere og andre interessenter, og bidrar til at vi oppfattes som en attraktiv arbeidsgiver.

Moelven tar avstand fra all form for korrupsjon og urettmessige tiltak som hindrer fri konkurranse og markedsbalanse. I konsernets forretningsvirksomhet skal det alltid holdes en sunn, etisk og moralsk profil overfor medarbeidere, kunder, leverandører og andre forretningsforbindelser, noe som innebærer at de ansatte hverken skal ta imot eller gi bestikkelser eller andre fordeler for forretningsmessig eller personlig vinning.

De etiske retningslinjene og Moelvens holdning til konkurranselovgivning er kommunisert til selskapsledere, salgs- og markedsapparat samt økonomisjefer i fysiske møter, og i tillegg gjort kjent blant de øvrige ansatte.

Et annet viktig område som må ivaretas for å være en pålitelig partner, er håndtering av personopplysninger. Alle interessenter skal kunne være trygge på at Moelven håndterer personopplysninger på en forsvarlig og trygg måte. Moelven har derfor interne retningslinjer og rutiner knyttet til personvern for å sikre at GDPR-kravene (General Data Protection Regulation) overholdes. Disse gjennomgås årlig i henhold til gjeldende regler.

Fra 2021 har Moelven vært medlem av UN Global Compact, og er gjennom dette forpliktet til å følge FNs ti prinsipper for ansvarlig næringsliv. Innen konsernets virksomhet skal det ikke forekomme forskjellsbehandling på grunn av kjønn, etnisk tilhørighet, språk, legning, religion eller livssyn. Stillingsinnhold, ansvarsområde, kompetanse og arbeidsinnsats danner grunnlaget for lønnsfastsettelse, avansement og rekruttering. Moelven skal videre legge forholdene til rette for personer med nedsatt funksjonsevne.

Moelven aksepterer ikke forhold hos leverandører eller kunders virksomhet som innebærer brudd på FNs menneskerettighetserklæring eller andre uetiske forhold som for eksempel barnearbeid eller sosial dumping. Fra 2020 ble det implementert et IT-verktøy for å gjennomføre systematisk kontroll av leverandørkjedens etterlevelse av de krav Moelven stiller. Systemet vil være et viktig verktøy for å etterleve kravene i den nye åpenhetsloven som trer i kraft i Norge fra 1. juli 2022.

Moelven har også etablert retningslinjer og rutiner for varsling om kritikkverdige forhold. Moelven ønsker å tydeliggjøre for alle ansatte at konsernet har en bedriftskultur som er basert på åpenhet. Det skal være aksept for å ta opp bekymringer og kritikkverdige forhold, og de skal diskuteres og løses. Retningslinjene gir også rett på anonymitet og det er beskrevet i rutinen hvordan varsling gjøres dersom varsler ønsker å være anonym.

Medarbeiderundersøkelsen ble i 2021 gjennomført samtidig for hele konsernet. Innsikten fra data gir Moelven mulighet til å gjennomføre treffsikre og målrettede tiltak på konsern, -divisjon og selskapsnivå.

Evaluering av resultater

Det har ikke blitt registrert behov for å iverksette spesielle tiltak for å sikre at lovverket og Moelvens egne retningslinjer overholdes, utover etablerte rutiner og det pågående arbeidet med Aktivt Medarbeiderskap og Aktivt Lederskap.

Moelvens medarbeiderundersøkelse har en egen del for å fange opp eventuell krenkende behandling. Samtlige tilfeller ble behandlet lokalt gjennom etablerte rutiner og retningslinjer.

VARSLING

Hovedregelen i Moelven er at man tar opp forhold man mener er kritikkverdige med den det gjelder. Dersom det ikke fører frem, eller man av andre årsaker mener det er nødvendig å ta saken opp med noen andre som kan gjøre noe med de kritikkverdige forholdene, følges konsernets varslingsrutine. Man har alltid rett til å varsle myndigheter, men i de fleste tilfeller er det ønskelig at saken tas opp internt først. Enhver varsling kan også tas direkte opp med konsernets varslingsombud på e-post varsling@moelven.com eller via whistleblowing.moelven.com

AMBISJONER

- Etterlevelse av FNs menneskerettighetserklæring og Moelvens etiske krav i hele verdikjeden.
- Ingen tilfeller av diskriminering eller krenkende behandling av medarbeidere.
- Ingen tilfeller av korrupsjon eller prissamarbeid.

RESULTATER

- Ingen rapporterte brudd på FNs menneskerettighetserklæring og Moelvens etiske retningslinjer.
- Ingen rapporterte tilfeller av korrupsjon eller prissamarbeid.

TILTAK

- Kontinuerlig kontroll av etterlevelse av konsernets retningslinjer for antikorrupsjon og etikk.
- Regelmessig gjennomføring av opplæringsprogram innen konkurranselovgivningen.
- Gjennomføre kontroll med leverandørkjedens etterlevelse av FNs menneskerettighetserklæring og Moelvens etiske krav.

Global Compact

UN Global Compact er FNs organisasjon for bærekraftig næringsliv og verdens største bedriftsinitiativ for bærekraft. Over 12.354 bedrifter i 160 land er medlemmer. Det finnes i dag lokale UN Global Compact nettverk i rundt 70 land på alle kontinenter, inkludert i Norge.

Siden 2021 har Moelven forpliktet seg til FNs Global Compact initiativ for samfunnsansvar og deres prinsipper innen områdene menneskerettigheter, arbeidskraft, miljø og antikorrupsjon.

Menneskerettigheter

1. Bedrifter skal støtte og respektere vern om internasjonalt anerkjente menneskerettigheter, og
2. påse at de ikke medvirker til krenkelser av menneskerettighetene.

Arbeid

3. Bedrifter skal holde organisasjonsfriheten i hevd og sikre at arbeidstagers rett til å føre kollektive forhandlinger anerkjennes i praksis, og
4. avskaffe alle former for tvangsarbeid,
5. sikre reell avskaffelse av barnearbeid, og
6. sikre at diskriminering i arbeidslivet avskaffes.

Miljø

7. Bedrifter skal støtte en føre-var-tilnærming til miljøutfordringer, og
8. ta initiativ til å fremme økt miljøansvar, og
9. oppmuntre til utvikling og bruk av miljøvennlig teknologi.

Antikorrupsjon

10. Bedrifter skal bekjempe enhver form for korrupsjon, inkludert utpressing og bestikkelser.

WE SUPPORT UN GLOBAL COMPACT

Hovedtall siste 5 år

Beløp i NOK mill	2021	2020	2019	2018	2017
KONSERNET					
Driftsinntekter	14 872	11 665	10 297	11 021	10 768
EBITDA	3 389	1 011	630	935	716
Avskrivninger	351	344	296	282	278
Nedskrivninger	52	4	-2	66	18
Driftsresultat	2 986	662	335	586	420
Finansposter	5	-59	-96	-8	-47
Resultat før skattekostnad	2 991	604	240	578	374
Totalkapital	8 269	5 833	5 518	5 302	5 045
Egenkapital i prosent	55,5	49,1	42,9	45,9	41,5
Driftsmargin i prosent	20,1	5,7	3,3	5,3	3,9
Investeringer	420	272	479	497	357
Antall ansatte	3 312	3 391	3 399	3 524	3 546
TIMBER					
Driftsinntekter	5 046	3 445	3 119	3 263	3 118
EBITDA	1 794	366	243	449	267
Avskrivninger	103	103	97	99	103
Nedskrivninger	-	4	-	7	18
Driftsresultat	1 691	259	146	343	147
Finansposter	-9	1	-5	-4	-17
Resultat før skattekostnad	1 682	260	141	339	129
Totalkapital	3 079	1 743	1 513	1 663	1 545
Driftsmargin i prosent	33,5	7,5	4,7	10,5	4,7
Investeringer	194	88	116	137	99
Antall ansatte	630	636	629	620	650
WOOD					
Driftsinntekter	6 164	4 730	4 018	3 977	3 806
EBITDA	1 504	482	265	318	266
Avskrivninger	117	111	102	108	111
Nedskrivninger	3	-	-2	59	-
Driftsresultat	1 384	372	165	152	155
Finansposter	-20	-19	-29	-16	-25
Resultat før skattekostnad	1 364	353	136	136	130
Totalkapital	3 866	2 802	2 514	2 467	2 414
Driftsmargin i prosent	22,5	7,9	4,1	3,8	4,1
Investeringer	155	130	117	198	120
Antall ansatte	1 108	1 099	1 114	1 108	1 079
BYGGSYSTEMER					
Driftsinntekter	3 913	3 347	3 003	3 743	3 856
EBITDA	160	166	135	191	207
Avskrivninger	140	90	78	62	53
Nedskrivninger	49	-	-	-	-
Driftsresultat	19	76	57	128	154
Finansposter	4	-5	-4	-1	-2
Resultat før skattekostnad	23	71	53	127	152
Totalkapital	1 694	1 909	1 751	1 751	1 809
Driftsmargin i prosent	0,5	2,3	1,9	3,4	4,0
Investeringer	54	22	56	93	119
Antall ansatte	1 383	1 490	1 494	1 647	1 687
ØVRIG VIRKSOMHET					
Driftsinntekter	4 553	3 802	3 728	3 548	3 415
EBITDA	-6	-4	-14	-24	-23
Av- og nedskrivninger	41	41	19	13	12
Driftsresultat	-47	-45	-32	-37	-35
Finansposter	31	-36	-58	13	-3
Resultat før skattekostnad	-16	-81	-90	-25	-38
Investeringer	18	32	190	69	19
Antall ansatte	191	166	162	149	130

Moelven bestreber seg på å kommunisere aktivt og åpent med våre interessenter, og gi alle lik tilgang til informasjon. På www.moelven.no finner du resultatrapportering, finansiell status og informasjon om de prinsippene Moelven styres etter.

Årsresultatet i 2021 ble Moelvens sterkeste noensinne. Konsernet leverte et driftsresultat på NOK 3 milliarder, mot NOK 662 millioner i 2020.

GRI-indeksen viser sammenhengen mellom Moelvens rapportering og kravene i GRI-standarden.

Denne rapporten er laget av 100 % resirkulert papir som er FSC®- og Svanemerket.

MILJØMERKET 2041 Trykkeri 0645

FSC www.fsc.org 100% Papir fra bærekraftig skogbruk FSC® C129908

TRYKT I NORGE NO - 2940

Med Mjøstårnet, Mjøsbadet og Mjøskanten Bolig og Næring viser vi verden hva som er mulig å bygge i tre. Foto: Frederik Garshol

Moelven Industrier ASA
Box 134
NO-2391 Moelv
moelven.no